

غدیر

نویسنده: مهندس پویا غیابی

ایمیل ارتباطات مردمی با نویسنده: t5h7@yahoo.com

کفت هر کس را منم مولا و دوست
ابن عَمِّ من ~~علی~~ مولای است *

من کنیت موده

لہجہ
مکھی

مقدمه:

غدیر خم نام ناحیه‌ای است بین مکه و مدینه که پیامبر اسلام در حجتہ الواع علی ابن ابی طالب را «ولی» پس از خود اعلام کرد. ۱۸ ذی الحجه، سال روز این واقعه میان شیعیان به **عید غدیر خم** شهرت دارد.

پیامبر اسلام در بازگشت از آخرین حج خود تمام مسلمانانی که در حج شرکت داشتند را در محلی به نام غدیر خم جمع کرده و علی علی السلام را به عنوان وصی برادر و جانشین خود از جانب خدا معرفی کرد. عبارت معروف «هر آنکس که من مولای او هستم، پس علی مولای اوست» قسمتی از خطابه بلند غدیر است که مورد تایید شیعیان و اهل تسنن است. گرچه در تفسیر «ولی» بین شیعه و سنی اختلاف وجود دارد. در فرهنگ لغت عرب ولی به دو معنی آمده: ۱- دوست ۲- صاحب اختیار به معنای جانشین و امام پس از پیامبر.

كتب مفصلی در زمینه بحث‌های رجالی و تاریخی مربوط به سند حدیث غدیر تألیف شده است که صحت این واقعه را تایید می‌کند، با توجه به شمار فراوان راویان و طرق متعدد نقل حدیث، که روایت غدیر نام دارد، آنرا حدیثی متواتر ذکر نموده‌اند، که شکی در صحت آن نیست. با وجود مدارک و اسناد غیر قابل انکار عده‌ای در امیر المؤمنین بودن علی علیه السلام پس از پیامبر اکرم تردید دارند و آن را رد می‌کنند. این کتاب در چهار فصل تنظیم شده و مطالبی از کتاب "ندای آسمانی" و "خطابه‌ی غدیر" نوشته‌ی محمد باقر انصاری در آن آورده شده و سعی در اثبات و بیان مدارک و اسناد غیر قابل انکار در مورد واقعه‌ی غدیر خم و ولی امری علی علیه السلام پس از پیامبر اعظم دارد.

فصل اول

غدیر:

به دستود خداوند متعال در سال دهم هجرت پیامبر سفری را آغار کرد که آخرین سفر آن بزرگوار بود. هدف از این سفر که بیش از صد و بیست هزار نفر در آن پیامبر را راهنمایی میکردند تعلیم حج و اعلام ولایت پس از آن حضرت بود.

پس از پایان حج به حجاج اطلاع رسید که در مکانی به نام غدیر خم تجمع یابند پس سه روز بعد از مراسم حج جمعیت بسیاری از مسلمین به سوی غدیر حرکت کردند.

اجتماع مسلمین در غدیر:

پس از رسیدن به غدیر پیامبر اکرم فرمان توقف را صادر نمودند و مسلمین پس از شنیدن فرمان خود را برای توقفی سه روزه آماده نمودند.

سپس یاران پیامبر ساییبانی را آماده نمودند و در زیر آن منبری را برای پیامبر اسلام قرار دادند.

پس از ادائی نماز جماعت ظهر پیامبر یار دلیر و با وفای خود علیه السلام را فراخواند و از او خواست که در سمت راست حضرت باشد و حضرت علی در سمت راست پیامبر و در یک پله پایینتر از پیامبر اسلام قرار گرفت.

خطابه‌ی پیامبر اسلام:

سخنرانی حضرت پیامبر در حدود یک ساعت به طول انجامید که این سخنرانی تاریخی را میتوان در یازده بخش تقسیم بنده نمود که در ابتدانکته

هایی از این یازده بخش ارایه خواهد شد و سپس به متن کامل این یازده بخش از سخنرانی بیان خواهد شد.

فصل دوم

نکته هایی از یازده بخش سخنرانی پیامبر اکرم:

بخش اول: پیامبر به حمد و ثنای خداوند متعال پرداختند و به بندگی خود در مقابل خداوند مهربان شهادت دادند.

بخش دوم: در این بخش به بیان ماموریت مهمی که برای تکمیل رسالت خود داشتند پرداختند و فرمودند فرمانی از جانب خداوند متعال دارم در مورد علی ابن ابی طالب که موظف به ابلاغ این فرمان مهم هستم.

بخش سوم: حضرت امامان بعد از خود را به ترتیب نام برداند و اعلام کردند که این تا پایان هستی خواهد بود و بدین طریق دست طمع کارانه‌ی طمع کاران در تمامی اعصار و زمان‌ها را قطع کردند.

پیامبر همچنین فرمودند که امامت این افراد بر همه‌ی انسان‌ها و در تمامی زمان و مکان‌های مختلف می‌باشد و بدین طریق قید زمان و مکان را نیز از امامت امامان معصوم برداشتند.

بخش چهارم: امیرالمؤمنین علی‌علیه‌اسلام را به مسلمین معرفی نمودند و اعلام کردند که تعالی و کمال دین به وسیله‌ی ولایت امامان امکان پذیر می‌باشد و خدا و مردم و فرشتگان را شاهد گرفتند برای این رسالت.

بخش پنجم: فرمودند(هر کس از ولایت امامان سر باز زند اعمال نیکش سقوط می‌کند و در جهنم خواهد بود). سپس فضایل امیرالمؤمنین را بیان کردند.

بخش ششم: با بیان آیاتی از قرآن غصب خداوند بر دشمنان اهل بیت را هویدا کردند و فرمودند: منظور عده ای از اصحاب من هستند که مجبور به چشم پوشی از آنان هستم.

سپس با اشاره به پیشوایان گمراهی که خلق خداوند را به جهنم میکشانند فرمودند: من از همه ای آنها بیزارم.

همچنین پیامبر با اشاره ای فرمودند که بعد از من بعضی از اصحاب ملعون ولایت را غصب خواهند کرد و آنها را لعنت نمود.

بخش هفتم: پیامبر تکیه سخن را بر اثرات ولایت و محبت اهل بیت قرار دادند و فرمودند: اصحاب صراط مستقیم در سوره حمد شیعیان اهل بیت میباشند.

سپس پس از بیان آیاتی از قران که در باب بهشت بود مصدق آیه را به پیروان آل محمد نسبت دادند.

بخش هشتم: حضرت مطالبی را در مورد حضرت مهدی علیه السلام فرمودند و به توصیف آن حضرت پرداختند و آینده ای نیک و پر از امید را به پیروان آن بزرگوار نوید دادند.

بخش نهم: فرمودند پس از اتمام این خطبه مسلمین را به بیعت با خودم و پس از آن به بیعت با علی ابن ابی طالب دعوت میکنم. این بیعت به امر خداوند سبحان میباشد و پشتوانه آن بیعت من با خداوند است.

بخش دهم: حضرت برای بیان چند بنیادمهم عقیدتی از احکام الهی سخن گفتند که مفاد آن چنین بود:

چون بیان تمامی حلال و حرام ها ممکن نیست با بیعتی که از شما میگیرم حلال و حرام را تا روز رستاخیز بیان کرده ام چرا که علم و عمل امامان حجت است.

بیان امر به معروف و نهی از منکر به عنوان بالاترین امر و امر به اطاعت از امامان و نهی از مخالفت با آن بزرگواران.

بخش یازدهم: خطابه به بیعت لسانی صورت گرفت و مطلبی را که باید تمامی مسلمین به آن اقرار میکردند تعیین نمودند که خلاصه آن اطاعت از امامان و عهد بر عدم تغییر پیام و رساندن آن به غایبین و در نهایت به نسل های آینده.

و در آخر خطبه پیامبر اقرار کنندگان به سخنانش را دعا نمودند و بر منکرین آن نفرین فرستادند. و سپس با حمد خداوند متعال این خطابه‌ی تاریخی پایان یافت.

فصل سوم

بیعت جمعی مسلمین:

وقتی خطابه‌های حضرت به پایان رسید دو خیمه برپا شد که در یکی پیامبر حضور داشت و در دیگری امیر المؤمنین. مسلمین یکی پس از دیگری در خیمه پیامبر حضور میافتدند و پس از بیعت با فرستاده‌ی خداوند به خیمه امیر المؤمنین میرفتدند و با او بیعت میکردند و زنان نیز بوسیله ظرف آبی که در وسط آن پرده‌ای بود و از یک طرف دست خود را در آب فرو میبردند و از طرف دیگر علی علیه اسلام نیز همین کار را انجام میدادند با ولی امر خود بیعت کردند.

روزهای غدیر:

در مدت سه روز توقف در غدیر خم پس از ایراد خطابه چند ماجرا اتفاق افتاد که نشانه اهمیت واقعه غدیر خم میباشد:

- پیامبر عمامه خود را به نشانه افتخار بر سر امیر المؤمنین گذاشتند.
- با اجازه پیامبر اولین شعر در وصف واقعه‌ی غدیر توسط حسان ابن ثابت سروده شد.
- جبریل در ظاهر انسانی ظهر کرد و فرمود پیامبر برای علی عهدی گرفت که جز کافر به خدا و رسولش آن را بر هم نمیزنند

- مردی گفت خدایا اگر آنچه محمد میگوید درست است سنگی از آسمان فرود بیاور و عذابی بفرست سپس سنگی بر سر آن مرد فرود آمد و به هلاکت رسید.

لازم به ذکر است که در تاریخ روزهای غدیر با عنوان (ایام الولایه) به ثبت رسیده است.

پس از پایان ایام الولایه مردم راهی دیار خود شدند و واقعه غدیر در شهرها و مناطق مختلف منتشر شد و بدین ترتیب حجت خداوند بر خلق خود تمام شد. در زمان غدیر منافقین ساکت ننشسته و به مقابله با خواست خداوند برخاستند و پس از بازگشت از غدیر به جلب گروه های پرداختند و حتی قتل حضرت را طراحی کردند که به خواست خدا با شکست رو برو شد.

علی رغم تلاش منافقان برای از بین بردن یاد غدیر خم هنوز هم پس از گذشت سالیان سال این واقعه تاریخی بر جان و قلب های مومنان نقش بسته و فراموش نخواهد شد.

مدارک:

خطبه غدیر به صورت کامل در نه کتاب از مدارک شیعه با همراهی مدارک و اسناد نقل شده که این کتاب ها به سه طریق متنه میشود:

1. روایات امام محمد باقر علیه السلام

2. روایات حذیفه بن یمان

3. روایات زید ابن ارقم

خطبه غدیر با چهار سند متصل نقل شده که دو سند آن در قالب روایات امام باقر علیه السلام است و دو سند دیگر در قالب روایات زید ابن ارقم و حذیفه این یمان

فصل چهارم

در این فصل خطابه حضرت رسول به طور کامل آورده شده.
"متن عربی خطبه غدیر خم در پیوست انتهای کتاب آمده"

ترجمه‌ی خطبه‌ی پیامبر اکرم به فارسی:

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ حمد و ثنای الٰهی

حمد و سپاس خدایی را که در یگانگی خود بلند مرتبه، و در تنهایی وفرد بودن خود نزدیک است. در قدرت و سلطه خود با جلالت و در ارکان خود عظیم است. علم او به همه چیز احاطه دارد در حالی که در جای خود است، و همه مخلوقات را با قدرت و برهان خود تحت سیطره دارد. همیشه مورد سپاس بوده و همچنان مورد ستایش خواهد بود.

صاحب عظمتی که از بین رفتی نیست. ابتدا کننده او و باز گرداننده اوست و هر کاری بسوی او باز می‌گردد.

بوجود آورنده بالا برده شده‌ها (کنایه از آسمانها و افلاک) و پهن کننده گسترده‌ها (کنایه از زمین) یگانه حکمران زمینها و آسمانها، پاک و منزه و تسبیح شده، پروردگار ملائکه و روح، تفضل کننده بر همه آنچه خلق کرده و لطف کننده بر هر آنچه بوجود آورده است. هر چشمی زیر نظر اوست ولی چشمها او را نمی‌بینند.

کرم کننده و برديار و تحمل کننده است. رحمت او همه چیز را فرا گرفته و با نعمت خود بر همه آنها منت گذارده است. در انتقام گرفتن خود عجله نمی‌کند، و به آنچه از عذابش که مستحق آنند مبادرت نمی‌ورزد.

باطنهای و سریره‌ها را می‌فهد و ضمایر را می‌داند و پنهانها بر او مخفی نمی‌ماند و مخفی‌ها بر او مشتبه نمی‌شود. او راست احاطه بر هر چیزی و غلبه بر همه چیز و قوت در هر چیزی و قدرت بر هر چیزی، و مانند او شیئی نیست. اوست بوجود آورنده شیئی (چیز) هنگامی که چیزی نبود. دائم و زنده

است و به قسط و عدل قائم است. نیست خدایی جز او که با عزت و حکیم است.

بالاتر از آن است که چشمها او را درک کنند ولی او چشمها را درک می کند و او لطف کننده و آگاه است. هیچکس نمی تواند به دیدن به صفت او راه یابد، و هیچکس به چگونگی او از سر و آشکار دست نمی یابد مگر به آنچه خود خداوند عز و جل راهنمایی کرده است.

گواهی می دهم برای او که اوست خدایی که قدس و پاکی و منزه بودن او روزگار را پر کرده است. او که نورش ابدیت را فرا گرفته است. او که دستورش را بدون مشورت کننده ای اجرا می کند و در تقديرش شریک ندارد و در تدبیرش کمک نمی شود.

آنچه ایجاد کرده بدون نمونه و مثالی تصویر نموده و آنچه خلق کرده بدون کمک از کسی و بدون زحمت و بدون احتیاج به فکر و حیله خلق کرده است. آنها را ایجاد کرد پس بوجود آمدند و خلق کرد پس ظاهر شدند. پس اوست خدایی که جز او خدایی نیست، صنعت او محکم و کار او زیبا است، عادلی که ظلم نمی کند و کرم کننده ای که کارها بسوی او باز می گردد.

شهادت می دهم که اوست خدایی که همه چیز در مقابل عظمت او تواضع کرده و همه چیز در مقابل عزت او ذلیل شده و همه چیز در برابر قدرت او سر تسلیم فرود آورده و همه چیز در برابر هیبت او خاضع شده اند.

پادشاه پادشاهان و گرداننده افلاک و مسخر کننده آفتاب و ماه، که همه با زمان تعیین شده در حرکت هستند. شب را بروی روز و روز را بروی شب می گرداند که بسرعت در پی آن می رود. در هم شکننده هر زورگوی با عناد، و هلاک کننده هر شیطان سرپیچ و متمرد.

برای او ضدی و همراه او معارضی نبوده است. یکتا و بی نیاز است. زائیده نشده و نمی زاید و برای او هیچ همتایی نیست. خدای یگانه و پروردگار با عظمت می خواهد پس به انجام می رساند، و اراده می کند پس مقدر می

نماید، و می داند پس به شماره می آورد. می میراند و زنده می کند، فقیر می کند و غنی می نماید، می خنداند و می گریاند، نزدیک می کند و دور می نماید، منع می کند و عطا می نماید. پادشاهی از آن او و حمد و سپاس برای اوست. خیر بdst اوست و او بر هر چیزی قادر است.

شب را در روز و روز را در شب فرو می برد. نیست خدایی جز او که با عزت و آمر زنده است. اجابت کننده دعا، بسیار عطا کننده، شمارنده نفسها و پروردگار جن و بشر، که هیچ امری بر او مشکل نمی شود، و فریاد دادخواهان او را منضجر نمی کند، و اصرار اصرار کنندگانش او را خسته نمی کند. بنگهدارنده صالحین و موفق کننده رستگاران و صاحب اختیار مؤمنین و پروردگار عالمین. خدایی که از هر آنچه خلق کرده مستحق است که او را در هر حالی که شکر و سپاس گویند.

او را سپاس بسیار می گوییم و دائمًا شکر می نمایم، چه در آسایش و چه در گرفتاری، چه در حال شدت و چه در حال آرامش. و به او و ملائکه اش و کتابهایش و پیامبرانش ایمان می آورم. دستورات او را گوش می دهم و اطاعت می نمایم و به آنچه او را راضی می کند مبادرت می ورم و در مقابل مقدرات او تسلیم می شوم بعنوان رغبت در اطاعت او و ترس از عقوبت او، چرا که اوست خدایی که نمی توان از مکر او در امان بود و از ظلم او هم ترس نداریم (یعنی ظلم نمی کند).

2 فرمان الهی برای مطلبی مهم

اقرار می کنم برای خداوند بر نفس خود بعنوان بندگی او، و شهادت می دهم برای او به پروردگاری، و آنچه به من وحی نموده ادا می نمایم از ترس آنکه مبادا اگر انجام ندهم عذابی از او بر من فرود اید که هیچکس نتواند آنرا دفع کند هر چند که حیله عظیمی بکار بند و دوستی او خالص باشد نیست خدایی جز اوزیرا خداوند به من اعلام فرموده که اگر آنچه در حق علی بر من نازل نموده ابلاغ نکنم رسالت او را نرسانده ام، و برای من حفظ از شر مردم را ضمانت نموده و خدا کفایت کننده و کریم است.

خداوند به من چنین وحی کرده است: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلَغَ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ فَإِنَّهُ عَلَىٰ يَعْنِي فِي الْخَلَافَةِ لِعُلَىٰ بْنَ أَبِي طَالِبٍ بْنِ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغَتْ رِسَالَتُهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ»، «إِنَّمَا بَلَاغَ كَنْ آنِچَه از طرف پروردگاری بر تو نازل شده درباره علی، یعنی خلافت علی بن ابی طالب ایگر انجام ندهی رسالت او را نرسانده ای، و خداوند تو را از مردم حفظ می کند».

ای مردم، من در رساندن آنچه خداوند بر من نازل کرده کوتاهی نکرده ام، و من سبب نزول این آیه را برای شما بیان می کنم:

جبرئیل سه مرتبه بر من نازل شد و از طرف خداوند سلام پروردگاری کرده او سلام است مرا مأمور کرد که در این محل اجتماع بپا خیزم و بر هر سفید و سیاهی اعلام کنم که «علی بن ابی طالب برادر من و وصی من و جانشین من بر امتم و امام بعد از من است بنسبت او بمن همانند نسبت هارون به موسی است جز اینکه پیامبری بعد از من نیست و او صاحب اختیار شما بعد از خدا و رسولش است»، و خداوند در این مورد آیه ای از کتابش بر من نازل کرده است: «إِنَّمَا وَلِيْكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا إِذْنَنَا يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ»، «صَاحِبُ الْخِيَرَاتِ شَمَاءُ خَدَّا وَرَسُولُهُ هُسْتَنْدُ وَكَسَانِي كَه ایمان آورده و نماز را بپا می دارند و در حال رکوع زکات می دهند»، و علی بن ابی طالب است که نماز را بپا داشته و در حال رکوع زکات داده و در هر حال خداوند عز و جل را قصد می کند. ای مردم، من از جبرئیل درخواست کردم که از خدا بخواهد تا مرا از ابلاغ این مهم معاف بدارد، زیرا از کمی متقین و زیادی منافقین و افساد ملامت کنندگان و حیله های مسخره کنندگان اسلام اطلاع دارم، کسانی که خداوند در کتابش آنان را چنین توصیف کرده است که با زبانشان می گویند آنچه در قلبهاشان نیست و این کار را سهل می شمارند در حالیکه نزد خداوند عظیم است. و همچنین بخاطر اینکه منافقین بارها مرا اذیت کرده اند تا آنجا که مرا «اذن» (گوش دهنده بر هر حرفی) نامیدند، و گمان کردند که من چنین هستم بخاطر ملازمت بسیار او (علی) با من و توجه من به او و تمایل او و قبولش از من، تآنکه خداوند عز و جل در این باره چنین نازل کرد: «وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يَؤْذُنُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أَذْنٌ قَلْ أَذْنٌ لِّلَّذِينَ يَزَّعُمُونَ أَنَّهُ أَذْنٌ لِّكُمْ، يَؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَؤْمِنُ

للمؤمنين...»، «و از آنان کسانی هستند که پیامبر را اذیت می کنند و می گویند او «اذن» (گوش دهنده بر هر حرفی) است، بگو: گوش استبر ضد کسانی که گمان می کنند او «اذن» استو برای شما خیر است، به خدا ایمان می آوردد و در مقابل مؤمنین اظهار تواضع و احترام می نماید».

و اگر من بخواهم گویندگان این نسبت (اذن) را نام ببرم می توانم، و اگر بخواهم به شخص آنها اشاره کنم می نمایم، و اگر بخواهم با عالم آنها را معرفی کنم می توانم، ولی بخدا قسم من در کار آنان با بزرگواری رفتار کرده ام.

بعد از همه اینها، خداوند از من راضی نمی شود مگر آنچه در حق علی بر من نازل کرده ابلاغ نمایم.

سپس حضرت این آیه را تلاوت فرمودند: «يا ايها الرسول بلغ ما انزل اليك من ربک في حق عليو إن لم تفعل فما بلغت رسالته و الله يعصمك من الناس»، «ای پیامبر بر سان آنچه در حق علیاز پروردگارت بر تو نازل شده و اگر انجام ندهی رسالت او را نرسانده ای، و خداوند تو را از مردم حفظ می کند».

3 اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام(ع)

ای مردم، این مطلب را درباره او بدانید و بفهمید، و بدانید که خداوند او را برای شما صاحب اختیار و امامی قرار داده که اطاعت شما را واجب نموده است بر مهاجرین و انصار و بر تابعین آنان به نیکی، و بر روستایی و شهری، و بر عجمی و عربی، و بر آزاد و بنده، و بر بزرگ و کوچک، و بر سفید و سیاه بر هر یکتا پرستی حکم او اجرا شونده و کلام او مورد عمل و امر او نافذ است. هر کس با او مخالفت کند ملعون است، و هر کس تابع او باشد و او را تصدیق نماید مورد رحمت الهی است. خداوند او را و هر کس را که از او بشنوید و او را اطاعت کند آمر زیده است.

ای مردم، این آخرین باری است که در چنین اجتماعی بپا می ایستیم، پس بشنوید و اطاعت کنید و در مقابل امر خداوند پروردگار تان سر تسلیم فرود

آورید، چرا که خداوند عز و جل صاحب اختیار شما و معبد شما است، و بعد از خداوند رسولش و پیامبرش که شما را مخاطب قرار داده، و بعد از من علی صاحب اختیار شما و امام شما به امر خداوند است، و بعد از او امامت در نسل من از فرزندان اوست تا روزی که خدا و رسولش را ملاقات خواهید کرد.

حلالی نیست مگر آنچه خدا و رسولش و آنان(امامان) حلال کرده باشند، و حرامی نیست مگر آنچه خدا و رسولش و آنان(امامان) بر شما حرام کرده باشند. خداوند عز و جل حلال و حرام را به من شناسانده است، و آنچه پروردگارم از کتابش و حلال و حرامش به من آموخته به او سپرده ام.

ای مردم، علی را (بر دیگران) فضیلت دهید. هیچ علمی نیست مگر آنکه خداوند آنرا در من جمع کرده است و هر علمی را که آموخته ام در امام المتقین جمع نموده ام، و هیچ علمی نیست مگر آنکه آنرا به علی آموخته ام. اوست «امام مبین» که خداوند در سوره یس ذکر کرده است: «و کل شییء احصیناه فی إِيمَانٍ مُّبِينٍ»، «و هر چزی را در امام مبین جمع کردیم».

ای مردم، از او (علی) بسوی دیگری گمراه نشوید، و از او روی بر مگردانید و از ولایت او سر باز نزنید. اوست که به حق هدایت نموده و به آن عمل می کند، و باطل را ابطال نموده و از آن نهی می نماید، و در راه خدا سرزنش ملامت کننده ای او را مانع نمی شود.

او (علی) اول کسی است که به خدا و رسولش ایمان آورد و هیچکس در ایمان به من بر او سبقت نگرفت. اوست که با جان خود در راه رسول خدا فداکاری کرد. اوست که با پیامبر خدا بود در حالی که هیچکس از مردان همراه او خدا را عبادت نمی کرد. اولین مردم در نماز گزاردن، و اول کسی است که با پیامبر خدا بود در حالی که هیچکس از مردان همراه او خدا را عبادت نمی کرد. اولین مردم در نماز گزاردن، و اول کسی است که با من خدا را عبادت کرد. از طرف خداوند به او امر کردم تا در خوابگاه من بخوابد، او هم در حالیکه جانش را فدای من کرده بود در جای من خوابید.

ای مردم، او را فضیلت دهید که خدا او را فضیلت داده است، و او را قبول کنید که خداوند او را منصوب نموده است.

ای مردم، او از طرف خداوند امام است، و هر کس ولايت او را انکار کند خداوند هرگز توبه اش را نمی پذيرد و او را نمی بخشد. حتمی است بر خداوند که با کسی که با او مخالفت نماید چنین کند و او را به عذابی شدید تا ابديت و تا آخر روزگار معذب نماید. پس بپرهیزید از اينکه با او مخالفت کنيد و گرفتار آتشی شويد که آتشگيره آن مردم و سنگها هستند و برای کافران آماده شده است.

ای مردم، بخدا قسم پیامبران و رسولان پیشین به من بشارت داده اند، و من بخدا قسم خاتم پیامبران و مرسلین و حجت بر همه مخلوقین از اهل اسماها و زمینها هستم. هر کس در اين مطالب شک کند مانند کفر جاهليت اول کافر شده است. و هر کس در چيزی از اين گفتار من شک کند در همه آنچه بر من نازل شده شک کرده است، و هر کس در يكى از امامان شک کند در همه آنان شک کرده است، و شک کننده درباره ما در آتش است.

ای مردم، خداوند اين فضيلت را بر من ارزاني داشته که منتی از او بر من و احساني از جانب او بسوی من است. خدائي جز او نیست. حمد و سپاس از من بر او تا ابديت و تا آخر روزگار و در هر حال.

ای مردم، على را فضيلت دهيد که او افضل مردم بعد از من از مرد و زن است تا مدامی که خداوند روزی را نازل می کند و خلق باقی هستند. ملعون است ملعون است، مورد غضب است مورد غضب است کسی که اين گفتار مرا رد کند و با آن موافق نباشد. بدانيد که جبرئيل از جانب خداوند اين خبر را برای من آورده است و می گويد: «هر کس با على دشمنی کند و ولايت او را نپذيرد لعنت و غضب من بر او باد». هر کس ببیند برای فردا چه پيش فرستاده است. از خدا بترسيد که با على مخالفت کنيد و در نتيجه قدمی بعد از ثابت بودن آن بلغزد، خداوند از آنچه انجام می دهيد آگاه است.

ای مردم، او (على) «جنب الله» است که خداوند در كتاب عزيزش ذكر کرده و درباره کسی که با او مخالفت کند فرموده است: «ان تقول نفس يا حسرتا على ما فرطت في جنب الله»، «ای حسرت بر آنچه درباره جنب خداوند تفريط و کوتاهی کردم».

ای مردم، قرآن را تدبر نمائید و آیات آن را بفهمید و در محکمات آن نظر کنید و بدنبال مشابه آن نزدیک خدا قسم، باطن آن را برای شما بیان نمی کند و تفسیرش را برایتان روشن نمی کند مگر این شخصی که من دست او را می گیرم و او را بسوی خود بالا می برم و بازوی او را می گیرم و با دو دستم او را بلند می کنم و به شما می فهمانم که «هر کس من صاحب اختیار اویم این علی صاحب اختیار او است» و او علی بن ابی طالب برادر و جانشین من است، ولایت او از جانب خداوند عز و جل است که بر من نازل کرده است.

ای مردم، علی و پاکان از فرزندانم از نسل او ثقل اصغرند و قرآن ثقل اکبر است. هر یک از این دواز دیگری خبر می دهد و با آن موافق است. آنها از یکدیگر جدا نمی شوند تا بر سر حوض کوثر بر من وارد شوند. بدانید که آنان امین های خداوند بین مردم و حاکمان او در زمین هستند.

بدانید که من ادا نمودم، بدانید که من ابلاغ کردم، بدانید که من شنوانیدم، بدانید که من روشن نمودم، بدانید که خداوند فرموده است و من از جانب خداوند عز و جل می گویم، بدانید که امیر المؤمنینی جز این برادرم نیست. بدانید که امیر المؤمنین بودن بعد از من برای احدي جز او حلال نیست.

4 معرفی و بلند کردن امیر المؤمنین(ع) بدست پیامبر(ص)

سپس پیامبر(ص) دستش را بر بازوی علی(ع) زد و آنحضرت را بلند کرد. و این در حالی بود که امیر المؤمنین(ع) از زمانی که پیامبر(ص) بر فراز منبر آمده بود یک پله پائین تر از مکان حضرت ایستاده بود و نسبت به صورت حضرت به طرف راست مایل بود که گویی هر دو در یک مکان ایستاده اند.

پس پیامبر(ص) با دستش او را بلند کرد و هر دو دست را به سوی آسمان باز نمود و علی(ع) را از جا بلند نمود تا حدی که پای آنحضرت موازی زانوی پیامبر(ص) رسید. سپس فرمود:

ای مردم، این علی است برادر من و وصی من و جامع علم من، و جانشین من در امتم بر آنان که به من ایمان آورده اند، و جانشین من در تفسیر کتاب خداوند عز و جل و دعوت به آن، و عمل کننده به آنچه او را راضی می کند،

و جنگ کننده با دشمنان خدا و دوستی کننده بر اطاعت او و نهی کننده از معصیت او. اوست خلیفه رسول خدا، و اوست امیر المؤمنین و امام هدایت کننده از طرف خداوند، و اوست قاتل ناکثان و قاسطان و مارقان به امر خداوند.

خداوند می فرماید: «ما یبدل القول لدی»، «سخن در پیشگاه من تغییر نمی پذیرد»، پروردگارا، به امر تو می گوییم: «خداوندا دوست بدار هر کس علی را دوست بدارد و دشمن بدار هر کس علی را دشمن بدارد. و یاری کن هر کس علی را یاری کندو خوار کن هر کس علی را خوار کند، و لعنت نما هر کس علی را انکار کندو غصب نما بر هر کس که حق علی را انکار نماید».

پروردگارا، تو هنگام روشن شدن این مطلب و منصوب نمودن علی در این روز این آیه را درباره او نازل کردی: «الیوم اکملت لكم دینکم و اتممت علیکم نعمتی و رضیت لكم الإسلام دیننا». «و من یبتغ غیر الإسلام دیننا فلن یقبل منه و هو فی الآخرة من الخاسرين». «امروز دین شما را برایتان **کامل** نمودم و نعمت خود را بر شما تمام کردم و اسلام را بعنوان دین شما راضی شدم»، «و هر کس دینی غیر از اسلام انتخاب کند هرگز از او قبول خواهد شد و او در آخرت از زیانکاران خواهد بود». پروردگارا، تو را شاهد می گیرم که من ابلاغ نمودم.

5 تأکید بر توجه امت به مسئله امامت

ای مردم، خداوند دین شما را با امامت او **کامل** نمود، پس هر کس اقتدا نکند به او و به کسانی که جانشین او از فرزندان من و از نسل او هستند تا روز قیامت و روز رفتگی به پیشگاه خداوند عز و جل، چنین کسانی اعمالشان در دنیا و آخرت از بین رفقه و در آتش دائمی خواهند بود. عذاب از آنان تخفیف نمی یابد و به آنها مهلت داده نمی شود.

ای مردم، این علی است که یاری کننده ترین شما نسبت بمن و سزاوارترین شما به من و نزدیک ترین شما به من و عزیزترین شما نزد من است. خداوند عز و جل و من از او راضی هستیم. هیچ آیه رضایتی در قرآن نازل نشده است مگر درباره او، و هیچگاه خداوند مؤمنین را مورد خطاب قرار نداده

مگر آنکه ابتدا او مخاطب بوده است، و هیچ آیه مدحی در قرآن نیست مگر درباره او، و خداوند در سوره «هل اتی علی الإنسان...» شهادت به بهشت نداده مگر برای او و این سوره را درباره غیر او نازل نکرده و با این سوره جز او را مدح نکرده است.

ای مردم، او یاری دهنده دین خدا و دفاع کننده از رسول خدا است، و اوست با تقوای پاکیزه هدایت کننده هدایت شده پیامبرتان بهترین پیامبر و وصیتان بهترین وصی و فرزندان او بهترین اوصیاء هستند.

ای مردم، نسل هر پیامبری از صلب خود او هستند ولی نسل من از صلب امیر المؤمنین علی است.

ای مردم، شیطان آدم را با حسد از بهشت بیرون کرد. مبادا به علی حسد کنید که اعمالتان نابود شود و قدمهایتان بلغزد آدم بخاطر یک گناه بزمین فرستاده شد در حالیکه انتخاب شده خداوند عز و جل بود، پس شما چگونه خواهید بود در حالیکه شمائید و در بین شما دشمنان خدا هستند.

بدانید که با علی دشمنی نمی کند مگر شقی و با علی دوستی نمی کند مگر با تقوی، و به او ایمان نمی آورد مگر مؤمن مخلص. بخدا قسم درباره علی نازل شده است سوره «و العصر»: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَالْعَصْرِ، إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خَسْرٍ»، «فِيمَا بِهِ عَصْرٌ، إِنَّ الْإِنْسَانَ دَرِي زَيَانٍ أَسْتَ» مگر علی که ایمان آورده و به حق و صبر توصیه کرد.

ای مردم، من خدا را شاهد گرفتم و رسالتم را به شما ابلاغ نمودم، و بر عهده رسول جز ابلاغ روشن چیزی نیست. ای مردم از خدا بترسید آنطور که باید ترسید و از دنیا نروید مگر آنکه مسلمان باشید.

6 اشاره به کارشکنیهای منافقین

ای مردم، «ایمان آورید به خدا و رسولش و به نوری که همراه او نازل شده است، قبل از آنکه هلاک کنیم و جوهری را و آن صورتها را به پشت بر گردانیم یا آنان را مانند اصحاب سبت لعنت کنیم». بخدا قسم، از این آیه قصد نشده است مگر قومی از اصحابیم که آنان را به اسم و نسبشان می شناسم ولی

مأمورم که از آنان پرده پوشی کنم. پس هر کس عمل کند مطابق آنچه در قلبش از حب یا بعض نسبت به علی می یابد.

ای مردم، نور از جانب خداوند عز و جل در من نهاده شده و سپس در علی بن ابی طالب و بعد در نسل او تا مهدی قائم که حق خداوند و هر حقی که برای ما باشد می گیرد، چرا که خداوند عز و جل ما را بر کوتاهی کنندگان و بر معاندان و مخالفان و خائنان و گناهکاران و ظالمان و غاصبان از همه عالمیان حجت قرار داده است.

ای مردم، شما را می ترسانم و اذار می نمایم که من رسول خدا هستم و قبل از من پیامبران بوده اند، آیا اگر من بمیرم یا کشته شوم شما عقب گرد می نمائید؟ هر کس به عقب برگردد به خدا ضرری نمی رساند، و خدا بزودی شاکرین و صابرین را پاداش می دهد. بدانید که علی است توصیف شده به صبر و شکر و بعد از او فرزندانم از نسل او چنین اند.

ای مردم، با اسلامتان بر من منت مگذارید، بلکه بر خدا منت نگذارید، که اعمالتان را نابود می نماید و بر شما غصب می کند و شما را به شعله ای از آتش و مس (گداخته) مبتلا می کند، پروردگار شما در کمین است.

ای مردم، بعد از من امامانی خواهند بود که به آتش دعوت می کنند و روز قیامت کمک نمی شوند. ای مردم، خداوند و من از آنان بیزار هستیم. ای مردم، آنان و پارانشان و تابعینشان و پیروانشان در پائین ترین درجه آتش اند و چه بد است جای متکبران. بدانید که آنان «اصحاب صحیفه» هستند، پس هر یک از شما در صحیفه خود نظر کند.

راوی می گوید: وقتی پیامبر (ص) نام «اصحاب صحیفه» را آورد اکثر مردم منظور حضرت از این کلام را نفهمیدند و برایشان سؤال انگیز شد و فقط عده کمی مقصود حضرت را فهمیدند.

ای مردم، من امر خلافت را بعنوان امامت و وراثت آن در نسل خودم تا روز قیامت به ودیعه می سپارم، و من رسانیدم آنچه مأمور به ابلاغش بودم تا حجت باشد بر حاضر و غائب و بر همه کسانی که حضور دارند یا

ندارند، بدنیا آمده اند یا نیامده اند. پس حاضران به غائبان و پدران به فرزندان تاروز قیامت برسانند.

و بزودی امامت را بعد از من بعنوان پادشاهی و با ظلم و زور می گیرند. خداوند غاصبین و تعدی کنندگان را العنت کند. در آن هنگام استای جن و انسکه می ریزد برای شما آنکه باید بریزد و می فرستد بر شما شعله ای از آتش و مس (گداخته) و نمی توانید آنرا از خود دفع کنید.

ای مردم، خداوند عز و جل شمارا به حال خود رها نخواهد کرد تا آنکه خبیث را از پاکیزه جدا کند، و خداوند شمارا بر غیب مطلع نمی کند.

ای مردم، هیچ سرز مین آبادی نیست مگر آنکه در اثر تکذیب (اهل آن آیات الهی را) خداوند قبل از روز قیامت آنها را هلاک خواهد کرد و آنرا تحت حکومت حضرت مهدی خواهد آورد، و خداوند و عده خود را عملی می نماید.

ای مردم، قبل از شما اکثر پیشینیان هلاک شدند، و خداوند آنها را هلاک نمود و اوست که آیندگان را هلاک خواهد کرد. خدای تعالی می فرماید «الم نهلك الأولین، ثم تتبعهم الاخرين، كذلك فعل بال مجرمين، و يل يومئذ للمكذبين»، «آیا ما پیشینیان را هلاک نکردیم؟ آیا در پی آنان دیگران را نفرستادیم؟ ما با مجرمان چنین می کنیم. و ای بر مکذبین در آن روز».

ای مردم، خداوند مرا امر و نهی نموده است، و من هم به امر الهی علی را امر و نهی نموده ام، و علم امر و نهی نزد اوست. پس امر او را گوش دهید تا سلامت بمانید، و او را اطاعت کنید تا هدایت شوید و نهی او را قبول کنید تا در راه درست باشید، و به سوی مقصد و مراد او بروید و راههای بیگانه، شما را از راه او منحرف نکند.

7 پیروان اهل بیت (ع) و دشمنان ایشان

ای مردم، من راه مستقیم خداوند هستم که شمارا به تبعیت آن امر نموده، و سپس علی بعد از من، و سپس فرزندانم از نسل او که امامان هدایت اند، به حق هدایت می کنند و بیاری حق به عدالت رفتار می کنند.

سپس حضرت چنین خو اندند: «بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله رب العالمين...» تا آخر سوره حمد و سپس فرمودند:

این سوره درباره من نازل شده، و بخدا قسم درباره ایشان (امامان) نازل شده است. بطور عموم شامل آنهاست و بطور خاص درباره آنان است. ایشان دوستان خدایند که ترسی بر آنان نیست و محزون نمی شوند، بدانید که حزب خداوند غالب هستند.

بدانید که دشمنان ایشان سفهاء گمراه و برادران شیاطین اند که اباطیل را از روی غرور به یکدیگر می رسانند.

بدانید که دوستان ایشان (اهل بیت) کسانی اند که خداوند در کتابش آنان را یاد کرده و فرموده است: «لا تجد قوماً يؤمنون بالله و اليوم الآخر يوادون من حاد الله و رسوله و لو كانوا آباءِهم او إبنائهم او إخوانهم او عشيرتهم، او لئک کتب فی قلوبهم الایمان...» تا آخر آیه، «نمی یابی قومی را که به خدا و روز قیامت ایمان آورده باشند، و در عین حال با کسانی که با خدا و رسولش ضدیت دارند روی دوستی داشته باشند، اگر چه پدر انسان یا فرزندانشان یا برادرانشان یا فامیلشان باشند. آنان اند که ایمان در قلوبشان نوشته شده است...»

بدانید که دوستان ایشان (اهل بیت) کسانی اند که خداوند عز و جل آنان را توصیف کرده و فرموده است: «الذین آمنوا و لم يلبسو ايمانهم بظلم او لئک لهم الأمان و هم مهتدون» «کسانی که ایمان آورده اند و ایمانشان را با ظلم نپوشانده اند، آنان اند که بر ایشان امان است و آنان هدایت یافتگان اند».

بدانید که دوستان ایشان کسانی اند که ایمان آورده اند و به شک نیفتاده اند.

بدانید که دوستان ایشان کسانی اند که با سلامتی و در حال امن وارد بهشت می شوند و ملائکه با سلام به ملاقات آنان می آیند و می گویند: «سلام بر شما پاکیزه شدید، پس برای همیشه داخل بهشت شوید».

بدانید که دوستان ایشان کسانی هستند که بهشت برای آنان است و در آن بدون حساب روزی داده می شوند.

بدانید که دشمنان ایشان (اهل بیت) کسانی اند که به شعله های آتش وارد می شوند، بدانید که دشمنان ایشان کسانی اند که از جهنم در حالی که می چوشد صدای وحشتناکی می شوند و شعله کشیدن آنرا می بینند.

بدانید که دشمنان ایشان کسانی اند که خداوند درباره آنان فرموده است «کلما دخلت امة لعنت اختها...» تا آخر آیه، «هر گروهی که داخل(جهنم)می شود همتای خود را لعنت می کند...».

بدانید که دشمنان ایشان کسانی اند که خداوند عز و جل می فرماید:

«کلما الی فیها فوج سالم خرنتها الم یأتمک نذیر، قالوا بلى قد جاءنا نذیر فكذبنا و قلنا ما نزل الله من شیئء، ان انتم الا فی ضلال كبير... فسحقا لأصحاب السعیر»، «هر گاه گروهی (از ایشان) را در جهنم می اندازند خزانه داران دوزخ از ایشان می پرسند: آیا ترساننده ای برای شما نیامد؟ می گویند: بلى، برای ما نذیر و ترساننده آمد ولی ما او را تکذیب کردیم و گفتیم: خداوند هیچ چیز نازل نکرده است، و شما در گمراهی بزرگ هستید... پس دور باشند أصحاب آتش».

بدانید که دوستان ایشان (اهل بیت) کسانی هستند که در پنهانی از پروردگارشان می ترسند و برای آنان مغفرت و اجر بزرگ است.

ای مردم، چقدر فاصله است بین شعله های آتش و بین اجر بزرگ! ای مردم، دشمن ما کسی است که خداوند او را مذمت و لعنت نموده، و دوست ما آن کسی است که خداوند او را مرح نموده و دوستش بدارد.

ای مردم، بدانید که من نذیر و ترساننده ام و علی هدایت کننده است.

ای مردم، من پیامبرم و علی جانشین من است.

ای مردم، بدانید که من پیامبرم و علی امام و وصی بعد از من است، و امامان بعد از او فرزندان او هستند. بدانید که من پدر آنام و آنها از صلب او بوجود می آیند.

8 حضرت مهدی عجل الله فرجه

بدانید که آخرین امامان، مهدی قائم از ماست. اوست غالب بر ادیان، اوست انتقام گیرنده از ظالمین، اوست فاتح قلعه ها و منهم کننده آنها، اوست غالب بر هر قبیله ای از هل شرک و هدایت کننده آنان.

بدانید که اوست گیرنده انتقام هر خونی از اولیاء خدا. اوست یاری دهنده دین خدا.

بدانید که اوست استقاده کننده از دریایی عمیق. اوست که هر صاحب فضیلتی را بقدر فضلش و هر صاحب جهالتی را بقدر جهش نشانه می دهد. اوست انتخاب شده و اختیار شده خداوند. اوست وارث هر عملی و احاطه دارنده به هر فهمی.

بدانید که اوست خبر دهنده از پروردگارش، و بالابرندۀ آیات الهی. اوست هدایت یافته محکم بنیان. اوست که کارها به او سپرده شده است.

اوست که پیشینیان به او بشارت داده اند، اوست که بعنوان حجت باقی می ماند و بعد از او حجتی نیست. هیچ حقی نیست مگر همراه او، و هیچ نوری نیست مگر نزد او.

بدانید او کسی است که غالب بر او نیست و کسی بر ضد او کمک نمی شود. اوست ولی خدا در زمین و حکم کننده او بین خلقش و امین او بر نهان و آشکارش.

9 مطرح کردن بیعت

ای مردم، من برایتان روشن کردم و به شما فهمانیدم، و این علی است که بعد از من به شما می فهماند.

بدانید که من بعد از پایان خطابه ام شما را به دست دادن با من بعنوان بیعت با او و اقرار به او، و بعد از من به دست دادن با خود او فرا می خوانم.

بدانید که من با خدا بیعت کرده ام و علی با من بیعت کرده است، و من از جانب خداوند برای او از شما بیعت می‌گیرم (خداوند می‌فرماید): «ان الذين يبَايِعُونَكَ أَنَّمَا يبَايِعُونَ اللَّهَ، يَدَ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ، فَمَنْ نَكَثَ عَلَى نَفْسِهِ، وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا»، «كسانی که با تو بیعت می‌کنند در واقع با خدا بیعت می‌کنند، دست خداوند بر روی دست آنان است پس هر کس بیعت را بشکند این شکستن بر ضرر خود اوست، و هر کس به آنچه با خدا عهد بسته وفادار باشد خداوند به او اجر عظیمی عنایت خواهد کرد».

10 حلال و حرام، واجبات و محرمات

ای مردم، حج و عمره از شعائر الهی هستند، (خداوند می‌فرماید): «فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح عليه ان يطوف بهما» تا آخر آیه، «پس هر کس به خانه خدا بعنوان حج یا عمره بباید برای او اشکالی نیست که بر صفا و مروه بسیار طواف کند».

ای مردم، به حج خدا بروید. هیچ خاندانی به خانه خدا وارد نمی‌شوند مگر آنکه مستغنى می‌گردند و شاد می‌شوند، و هیچ خاندانی آنرا ترک نمی‌کنند مگر آنکه منقطع می‌شوند و فقیر می‌گردند. ای مردم، هیچ مؤمنی در موقف (عرفات، مشعر، منی) وقوف نمی‌کند مگر آنکه خداوند گناهان گذشته او را تا آن وقت می‌آمرزد، و هر گاه که حجش پایان یافت اعمالش را از سر می‌گیرد.

ای مردم، حاجیان کمک می‌شوند و آنچه خرج می‌کنند به آنان بر می‌گردد، و خداوند جزای محسنهین را ضایع نمی‌نماید.

ای مردم، با دین **کامل** و با تفقه و فهم به حج خانه خدا بروید و از آن مشاهد مشرفه جز با توبه و دست کشیدن از گناه بر مگردید.

ای مردم، نماز را بپا دارید و زکات را بپردازید همانطور که خداوند عز و جل به شما فرمان داده است و اگر زمان طولی بر شما گذشت و کوتاهی نمودید یا فراموش کردید، علی صاحب اختیار شما است و برای شما بیان می-

کند، او که خداوند عز و جل بعد از من بعنوان امین بر خلقش او را منصوب نموده است. او از من است و من از اویم.

او و آنانکه از نسل من اند از آنچه سؤال کنید به شما خبر می دهند و آنچه را نمی دانید برای شما بیان می کنند.

بدانید که حلال و حرام بیش از آن است که من همه آنها را بشمارم و معرفی کنم و بتوانم در یک مجلس به همه حلالها دستور دهم و از همه حرامها نهی کنم. پس مأمورم که از شما بیعت بگیرم و با شما دست بدhem بر اینکه قبول کنید آنچه از طرف خداوند عز و جل درباره امیر المؤمنین علی و جانشینان بعد از او آورده ام که آنان از نسل من و اویند، (و آن موضوع) امامتی است که فقط در آنها بپا خواهد بود، و آخر ایشان مهدی است تا روزی که خدای مدبر قضا و قدر را، ملاقات کند.

ای مردم، هر حلالی که شما را بدان راهنمایی کردم و هر حرامی که شما را از آن نهی نمودم، هرگز از آنها بر نگشته ام و تغییر نداده ام. این مطلب را بیاد داشته باشید و آنرا حفظ کنید و به یکدیگر سفارش کنید، و آنرا تبدیل نکنید و تغییر ندهید.

من سخن خود را تکرار می کنم: نماز را بپا دارید و زکات را بپردازید و به کار نیک امر کنید و از منكرات نهی نمائید.

بدانید که بالاترین امر بمعروف آنست که سخن مرا بفهمید و آنرا به کسانی که حاضر نیستند برسانید و او را از طرف من به قبولش امر کنید و از مخالفتش نهی نمائید، چرا که این دستوری از جانب خداوند عز و جل و از نزد من است، و هیچ امر بمعروف و نهی از منکری نمی شود مگر با امام معصوم.

ای مردم، قرآن به شما می شناساند که امامان بعد از علی فرزندان او هستند و من هم به شما شناساندم که آنان از نسل من و از نسل اویند.

آنجا که خداوند در کتابش می فرماید: «و جعلها کلمة باقية فی عقبه»، «آن(امامت) را بعنوان کلمه باقی در نسل او قرار داد»، و من نیز به

شما گفتم: «اگر به آن دو (قرآن و اهل بیت) تمسک کنید هرگز گمراه نمی شوید».

ای مردم، تقوی را تقوی را از قیامت بر حذر باشید همانگونه که خدای عز و جل فرموده: «إن زلزلة الساعة شيء عظيم»، «زلزله قیامت شیء عظیم است».

مرگ و معاد و حساب و ترازوهای الهی و حسابرسی در پیشگاه رب العالمین و ثواب و عقاب را ببیاد آورید. هر کس حسنی با خود بیاورد طبق آن ثواب داده می شود، و هر کس گناه بیاورد در بهشت او را نصیبی نخواهد بود.

11 بیعت گرفتن رسمی

ای مردم، شما بیش از آن هستید که با یک دست و در یک زمان با من دست دهید، و پروردگارم مرا مأمور کرده است که از زبان شما اقرار بگیرم در باره آنچه منعقد نمودم برای علی امیر المؤمنین و امامانی که بعد از او می آیند و از نسل من و اویند، چنانکه بشما فهماندم که فرزندان من از صلب اویند.

پس همگی چنین بگوئید:

«ما شنیدیم و اطاعت می کنیم و راضی هستیم و سر تسلیم فرود می آوریم درباره آنچه از جانب پروردگار ما و خودت بما رساندی درباره امر امامت امامان علی امیر المؤمنین و امامانی که از صلب او بدنیا می آیند. بر این مطلب با قلب‌هایمان و با جانمان و با زبانمان و با دستانمان با تو بیعت می کنیم. بر این عقیده زنده ایم و با آن می میریم و (روز قیامت) با آن محشور می شویم. تغییر نخواهیم داد و تبدیل نمی کنیم و شک نمی کنیم و انکار نمی نمائیم و تردید به دل راه نمی دهیم و از این قول بر نمی گردیم و پیمان را نمی شکنیم.

تو مارا به موعظه الهی نصیحت نمودی درباره علی امیر المؤمنین و امامانی که گفتی بعد از او از نسل تو و فرزندان اویند، یعنی حسن و حسین و آنانکه خداوند بعد از آن دو منصب نموده است.

پس برای آنان عهد و پیمان از ما گرفته شد، از قلب‌هایمان و جان‌هایمان و زبان‌هایمان و ضمائرمان و دست‌هایمان. هر کس توانست با دست بیعت می‌نماید و گر نه با زبانش اقرار می‌کند. هرگز در پی تغییر این عهد نیستیم و خداوند (در این باره) از نفس‌هایمان دگرگونی نبیند.

ما این مطالب را از قول تو به نزدیک و دور از فرزندانمان و فامیل‌مان می‌رسانیم، و خدا را بر آن شاهد می‌گیریم. خداوند در شاهد بودن کفايت می‌کند و تو نیز بر این اقرار ما شاهد هستی».

ای مردم، چه می‌گوئید؟ خداوند هر صدایی را و پنهانی‌های هر کسی را می‌داند. پس هر کس هدایت یافت بنفع خودش است و هر کس گمراه شد به ضرر خودش گمراه شده است، و هر کس بیعت کند با خداوند بیعت می‌کند، دست خداوند بر روی دست آنها (بیعت کنندگان) است.

ای مردم، با خدا بیعت کنید و با من بیعت نمائید و با علی امیر المؤمنین و حسن و حسین و امامان از ایشان در دنیا و آخرت، بعنوان امامتی که در نسل ایشان باقی است بیعت کنید. خداوند غدر کنندگان (بیعت شکنان) را هلاک و وفاداران را مورد رحمت قرار می‌دهد. و هر کس بیعت را بشکند به ضرر خویش شکسته است، و هر کس به آنچه با خدا پیمان بسته وفا کند خداوند به او اجر عظیمی عنایت می‌فرماید.

ای مردم، آنچه به شما گفتم بگوئید (تکرار کنید)، و به علی بعنوان «امیر المؤمنین» سلام کنید و بگوئید «شنیدیم و اطاعت کردیم، پروردگارا مغفرت تو را می‌خواهیم و بازگشت بسوی توست». و بگوئید: «حمد و سپاس خدای را که ما را به این هدایت کرد، و اگر خداوند هدایت نمی‌کرد ما هدایت نمی‌شدیم...».

ای مردم، فضائل علی بن ابی طالب نزد خداوندکه در قرآن آنرا نازل کرد هبیش از آن است که همه را در یک مجلس بشمارم، پس هر کس درباره آنها بشما خبر داد و معرفت آنرا داشت او را تصدیق کنید.

ای مردم، هر کس خدا و رسولش و علی و امامانی را که ذکر کردم اطاعت کند به رستگاری بزرگ دست یافته است.

ای مردم، کسانی که برای بیعت با او و قبول ولایت او و سلام کردن بعنوان «امیر المؤمنین» با او، سبقت بگیرند آنان رستگاراند و در باغهای نعمت خواهند بود.

ای مردم، سخنی بگوئید که بخاطر آن خداوند از شما راضی شود، و اگر شما و همه کسانی که در زمین هستند کافر شوند بخدا ضرری نمی‌رسانند.

خدایا، بخاطر آنچه ادا کردم و امر نمودم مؤمنین را بیامرز، و بر منکرین که کافرنز غصب نما، و حمد و سپاس مخصوص خداوند عالم است.

پایان سخن:

با توجه به مطالب ذکر شده در این پژوهش و گفته‌های بر حق و قابل تاملی که در بسیاری از کتاب‌های علمای شیعه و حتی اندیشمندان جهان غرب آمده واقعه‌ی غدیر و جانشینی و ولایت پیامبر اسلام توسط علی علیه السلام قابل انکار می‌باشد و هر گونه کتاب نوشته شده و یا مطلب گفته شده برای انکار این واقعه‌ی تاریخی نوعی اجحاف و تحریف در تاریخ می‌باشد.

پیوست:

متن عربي خطبه غدير خم:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد و الثناء

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَا فِي تَوَحُّدِهِ وَدَنَا فِي تَفْرِيدِهِ وَجَلَّ فِي سُلْطَانِهِ وَعَظُمَ فِي أَرْكَانِهِ، وَأَحاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَهُوَ فِي مَكَانِهِ، وَقَهَرَ جَمِيعَ الْخَلْقِ بِقُدرَتِهِ وَبِرْهَانِهِ، حَمِيداً لِمِيزَلٍ، مَحْمُوداً لَا يَزُالُ وَمَجِيداً لَا يَزُولُ، وَمُبْدِئاً وَمُعِيداً وَكُلُّ أَمْرٍ إِلَيْهِ يَعُودُ.

بَارِئُ الْمَسْمُوكَاتِ وَدَاحِي الْمَدْحُوَاتِ وَجَبَارُ الْأَعْرَاضِينَ وَالسَّماواتِ، قُدُّوسُ سُبُّوحُ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ، مُتَفَضِّلٌ عَلَى جَمِيعِ مَنْ بَرَأَهُ، مُتَطَوِّلٌ عَلَى جَمِيعِ مَنْ أَشَأَهُ.

يُلْحَظُ كُلَّ عَيْنٍ وَالْعُيُونُ لَا تَرَاهُ. كَرِيمٌ حَلِيمٌ دُوْ أَنَا، قَدْ وَسَعَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ وَمَنْ عَلَيْهِمْ يَنْعَمِتُهُ. لَا يَعْجَلُ بِإِنْتِقامَهِ، وَلَا يُبَادِرُ إِلَيْهِمْ بِمَا اسْتَحْفَوْا مِنْ عَذَابِهِ.

قَدْ فَهِمَ السَّرَّايرَ وَعَلِمَ الضَّمَائِرَ، وَلَمْ تَخْفَ عَلَيْهِ الْمَكْتُونَاتُ وَلَا اشْتَبَهَتْ عَلَيْهِ الْخَفَيَاتُ. لَهُ الْأَعْحَاطَةُ بِكُلِّ شَيْءٍ وَالْغَلْبَةُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَالْفُوْةُ فِي كُلِّ شَيْءٍ وَالْقُدْرَةُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ، وَلَيْسَ مِثْلُهُ شَيْءٌ. وَهُوَ مُؤْشِيُ الشَّيْءِ حِينَ لَا شَيْءٌ، دَائِمٌ حَيٌّ وَقَائِمٌ بِالْقِسْطِ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

جَلَّ عَنْ أَنْ تُدْرِكَهُ الْأَعْبَصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَعْبَصَارَ وَهُوَ الْأَطِيفُ الْخَبِيرُ. لَا يَلْحَقُ أَحَدٌ وَصَفَةٌ مِنْ مُعَايَةٍ، وَلَا يَجِدُ أَحَدٌ كَيْفَ هُوَ مِنْ سِرٍّ وَعَلَانِيَةٍ، إِلَّا بِمَا دَلَّ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى نَفْسِهِ.

وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي مَلَأَ الدَّهْرَ قُدْسُهُ، وَالَّذِي يَعْشَى الْأَبَدَ نُورُهُ، وَالَّذِي يُنْفَدُ أَمْرُهُ بِلَا مُشَاورَةٍ مُشِيرٍ، وَلَا مَعَهُ شَرِيكٌ فِي تَقْدِيرِهِ، وَلَا يُعاوَنُ فِي تَدْبِيرِهِ.

صَوْرَ مَا ابْنَدَ عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ، وَخَلَقَ مَا خَلَقَ بِلَا مَعْوِنَةٍ مِنْ أَحَدٍ وَلَا تَكُلُّ وَلَا
اَحْتِيلٍ.

أَنْشَأَهَا فَكَانَتْ، وَبَرَأَهَا فَبَانَتْ. فَهُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمُتَقْنُ الصَّنْعَةَ، الْحَسَنُ
الصَّنْعَةُ، الْعَدْلُ الَّذِي لَا يَجُورُ، وَالْأَءَكْرَمُ الَّذِي تَرْجُعُ إِلَيْهِ الْأَعْمُورُ.

وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ، وَدَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعَزَّتِهِ، وَاسْتَسْلَمَ
كُلُّ شَيْءٍ لِفَدْرَتِهِ، وَخَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِهِبَّتِهِ. مَلِكُ الْأَعْمَالِكَ وَمَفْلَكُ الْأَعْقَلَكَ
وَمُسَخِّرُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ، كُلُّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمَّى، يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ
وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ يَطْلُبُهُ حَتَّى ثَا. قَاصِمُ كُلِّ جَبَارٍ عَنِيدٍ، وَمَهْلِكُ كُلِّ شَيْطَانٍ
مَرِيدٍ.

لَمْ يَكُنْ لَهُ ضُدٌّ وَلَا مَعَهُ نُدُّ، أَحَدٌ صَمَدٌ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوا أَحَدٌ. إِلَهٌ
وَاحِدٌ وَرَبُّ مَاجِدٌ، يَشَاءُ فَيُمْضِي، وَيُرِيدُ فَيَفْعَلُ، وَيَعْلَمُ فَيُحْصِي، وَيُمْيِتُ
وَيُحْيِي، وَيَفْقِرُ وَيَعْنِي، وَيُضْنِحُ وَيُبْكِي، وَيُدْنِي وَيُفْصِي، وَيَمْنَعُ وَيُعْطِي، لَهُ
الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْعَفَارُ.
مُسْتَجِيبُ الدُّعَاءِ وَمُجْزِلُ الْعَطَاءِ، مُحْصِنُ الْأَعْنَافِ وَرَبُّ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ؛ الَّذِي
لَا يُشْكِلُ عَلَيْهِ شَيْءٌ، وَلَا يُضْنِحُهُ صُرُّاًخُ الْمُسْتَصْرِخِينَ، وَلَا يُبْرِمُهُ إِلَحَاحُ
الْمُلْحِينَ. الْعَاصِمُ لِلصَّالِحِينَ، وَالْمُوَفَّقُ لِلْمُفْلِحِينَ، وَمَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ وَرَبُّ
الْعَالَمِينَ؛ الَّذِي اسْتَحْقَ مِنْ كُلِّ مَنْ خَلَقَ أَنْ يَشْكُرَهُ وَيَحْمَدَهُ عَلَى كُلِّ حَالٍ.

أَحْمَدُهُ كَثِيرًا وَأَشْكُرُهُ دَائِمًا عَلَى السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ، وَأَوْمَنُ بِهِ
وَيَمْلَأُنَّكَتِهِ وَكُنْبِهِ وَرَسْلِهِ . أَسْمَعُ لِأَعْمَرِهِ وَأَطْبِعُ وَأَبَادِرُ إِلَى كُلِّ مَا يَرْضَاهُ
وَاسْتَسْلَمُ لِمَا قَضَاهُ، رَغْبَةً فِي طَاعَتِهِ وَخَوْفًا مِنْ عُقوَبَتِهِ، لَاءَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي لَا
يُؤْمِنُ مَكْرُهٌ وَلَا يُخَافُ جَوْرُهُ.

أمرٌ إلهيٌّ في موضوع هامٌ

وَأَقْرَأْ لَهُ عَلَى نَفْسِي بِالْعُبُودِيَّةِ، وَأَشْهَدُ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَأَؤَدِّي مَا أُوْحَى بِهِ إِلَيْ، حَذَرًا مِنْ أَنْ لَا أَفْعَلَ فَتَحَلَّ بِي مِنْهُ قَارَعَةٌ لَا يَدْفَعُهَا عَنِّي أَحَدٌ وَإِنْ عَظَمَتْ حِيلَتُهُ وَصَفَقَتْ خَلْتُهُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

لَاءَنَّهُ قَدْ أَعْلَمَنِي أَنِّي إِنْ لَمْ أُبَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيَّ فِي حَقِّ عَلِيٍّ فَمَا بَلَّغْتُ رِسَالَتَهُ، وَقَدْ ضَمَّنَ لِي تَبَارَكَ وَتَعَالَى الْعِصْمَةَ مِنَ النَّاسِ وَهُوَ اللَّهُ الْكَافِي الْكَرِيمُ.

فَأُوْحَى إِلَيَّ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلَّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي عَلِيٍّ، يَعْنِي فِي الْخَلَاقَةِ لِعَلِيٍّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ - وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا قَصَرْتُ فِي تَبْلِيغِ مَا أُنْزِلَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيَّ، وَأَنَا أَبِينُ لَكُمْ سَبَبَ هَذِهِ الْآيَةِ: إِنَّ جَبْرَئِيلَ هَبَطَ إِلَيَّ مَرَارًا ثَلَاثًا يَأْمُرُنِي عَنِ السَّلَامِ رَبِّي - وَهُوَ السَّلَامُ - أَنْ أُفُوْمَ فِي هَذَا الْمَسْهَدِ فَأَعْلَمَ كُلَّ أَبْيَضَ وَأَسْوَدَ: أَنَّ عَلَى "بْنَ أَبِي طَالِبٍ أَخِي" وَوَصِيِّي "وَخَلِيفَتِي" عَلَى أُمَّتِي .. وَالْأَعْمَامُ مِنْ بَعْدِي ..، الَّذِي "مَحَلُّهُ مِنِّي" .. مَحَلُّ هَارُونَ مِنْ مُوسَى اعْلَاهُ لَا نَبِيٌّ بَعْدِي ..، وَهُوَ وَلِيُّكُمْ بَعْدَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ.

وَقَدْ أُنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَيَّ بِذَلِكَ آيَةً مِنْ كِتَابِهِ هِي: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَيَؤْتُونَ الزَّكَةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ»، وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ الَّذِي أَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَةَ وَهُوَ رَاكِعٌ يُرِيدُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ حَالٍ.

وَسَأَلْتُ جَبْرَئِيلَ أَنْ يَسْتَعْفِي لِي السَّلَامَ عَنْ تَبْلِيغِ ذَلِكَ إِلَيْكُمْ - أَيُّهَا النَّاسُ - لِعِلْمِي بِقَلْةِ الْمُتَّقِينَ وَكَثْرَةِ الْمُنَافِقِينَ وَإِدْغَالِ الْلَّائِمِينَ وَحِيلِ الْمُسْتَهْزِئِينَ بِالْإِسْلَامِ، الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ بِأَنَّهُمْ يَقُولُونَ بِالْسِّنَنِ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ، وَيَحْسَبُونَهُ هَيْنَا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ، وَكَثْرَةُ أَذَاهُمْ لِي غَيْرَ مَرَّةٍ، حَتَّى سَمُونِي أَدْنَا وَزَعَمُوا

أَيْ كَذِلِكَ لِكُثْرَةِ مُلَازَمَتِهِ إِبَّا يَ وَإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ وَهَوَاهُ وَقَبُولُهِ مِنِّي، حَتَّى أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي ذَلِكَ» : وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْدُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أَدْنُ، قُلْ أَدْنُ - عَلَى الَّذِينَ يَزْعَمُونَ أَنَّهُ أَدْنُ - خَيْرٌ لَكُمْ، يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْدُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ. »

وَلَوْ شِئْتُ أَنْ أُسَمِّيَ الْقَائِلِينَ بِذَلِكَ بِاسْمَائِهِمْ لِسَمَيْتُ، وَأَنْ أُوْمَئِ إِلَيْهِمْ بِأَعْيَانِهِمْ لَا عَوْمَاتُ، وَأَنْ أَدْلُّ عَلَيْهِمْ لَدَلَّتُ، وَلَكِنِّي وَاللَّهُ فِي أُمُورِهِمْ قَدْ تَكَرَّمْتُ.

وَكُلُّ ذَلِكَ لَا يَرْضَى اللَّهُ مِنِّي إِلَّا أَنْ أُبَلِّغَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيَّ فِي حَقِّ عَلَيِّ، « يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلَّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي حَقِّ عَلَيِّ - وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ. »

الإعلان الرسمي بإمامية الأئمة الاثني عشر عليهم السلام و لا يتهم

فَاعْلَمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ ذَلِكَ فِيهِ وَأَفْهَمُوهُ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيَا وَإِمامًا فَرَضَ طَاعَتُهُ عَلَى الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَعْنَاصَارِ وَعَلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ، وَعَلَى الْبَادِيِّ وَالْحَاضِرِ، وَعَلَى الْعَجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ، وَالْحُرُّ وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ، وَعَلَى الْأَعْبَيْضِ وَالْأَعْسَوْدِ، وَعَلَى كُلِّ مُوحَّدٍ مَاضِ حُكْمُهُ، جَازَ قَوْلُهُ، نَافِدُ أَمْرُهُ، مَلْعُونٌ مَنْ خَالَفَهُ، مَرْحُومٌ مَنْ تَبَعَهُ وَصَدَّقَهُ، فَقَدْ غَرَّ اللَّهُ لَهُ وَلِمَنْ سَمَعَ مِنْهُ وَأَطَاعَ لَهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ آخِرُ مَقَامٍ أَفْوَمُهُ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ، فَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَانْقَادُوا لِأَمْرِ اللَّهِ رَبِّكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ هُوَ مَوْلَاكُمْ وَإِلَهُكُمْ، ثُمَّ مِنْ دُونِهِ رَسُولُهُ وَنَبِيُّهُ الْمُخَاطِبُ لَكُمْ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِي عَلَيِّ وَلِيَّكُمْ وَإِمَامُكُمْ يَأْمُرُ اللَّهَ رَبِّكُمْ، ثُمَّ الْأَئِمَّةُ فِي ذُرِّيَّتِي مِنْ وُلُودِهِ إِلَى يَوْمِ تَلْقَوْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ.

لَا حَلَالَ اءْلَا مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَهُمْ، وَلَا حَرَامَ اءْلَا مَا حَرَمَهُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَسُولُهُ وَهُمْ، وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَرَفَنِي - الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ وَأَنَا أَفْضَلُ بِمَا عَلَمْنِي - رَبِّي - مِنْ كِتَابِهِ وَحَلَالِهِ وَحَرَامِهِ اءْلِيَّهُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، فَضَلُّوْهُ. مَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ أَحْصَاهُ اللَّهُ فِيَّ، وَكُلُّ عِلْمٍ عَلِمْتُ فَقَدْ أَحْصَيْتُهُ فِي إِمَامِ الْمُتَّقِينَ، وَمَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ عَلِمْتُهُ عَلَيْهَا، وَهُوَ الْأَعْمَامُ الْمُبِينُ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي سُورَةِ يَسَا: «وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَا فِي إِمَامٍ مُبِينٍ.»

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، لَا تَضِلُّوْا عَنْهُ وَلَا تَنْفِرُوا مِنْهُ، وَلَا تَسْتَكْفِفُوا عَنْ وَلَائِتِهِ، فَهُوَ الَّذِي يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَيَعْمَلُ بِهِ، وَيُزْهِقُ الْبَاطِلَ وَيَنْهَا عَنْهُ، وَلَا تَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَا يَمِّ.

أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ، لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَى الْإِيمَانِ بِيْ أَحَدٍ، وَالَّذِي فَدَى رَسُولَ اللَّهِ بِنَفْسِهِ، وَالَّذِي كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا أَحَدَ يَعْبُدُ اللَّهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجَالِ غَيْرُهُ. أَوَّلُ النَّاسِ صَلَاتٌ وَأَوَّلُ مَنْ عَبَدَ اللَّهَ مَعِي. أَمْرَتُهُ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَنَامَ فِي مَضْجَعِي، فَفَعَلَ فَادِيَا لِي بِنَفْسِهِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، فَضَلُّوْهُ فَقَدْ فَضَلَّهُ اللَّهُ، وَأَفْلَوْهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللَّهُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّهُ إِمَامُ مِنَ اللَّهِ، وَلَنْ يَتُوبَ اللَّهُ عَلَى أَحَدٍ أَنْكَرَ وَلَا يَتَّهِي لَهُ، حَتَّمَا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ بِمَنْ خَالَفَ أَمْرَهُ وَأَنْ يُعَذِّبَهُ عَذَابًا أَكْرَأَ أَبَدَ الْآبَادَ وَدَهْرَ الدُّهُورِ. فَاحْذَرُوْا أَنْ تُخَالِفُوهُ، فَتَصْلُوا نَارًا وَفُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعْدَتْ لِلْكَافِرِينَ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، بَيْ - وَاللَّهُ - بَشَّرَ الْأَعْوَلَوْنَ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَأَنَا - وَاللَّهُ - خَاتَمُ الْأَئْمَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ، وَالْحُجَّةُ عَلَى جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَعْرَاضِينَ. فَمَنْ شَكَّ فِي ذَلِكَ فَقَدْ كَفَرَ كُفَّرَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى، وَمَنْ شَكَّ فِي شَيْءٍ مِنْ قَوْلِي - هَذَا فَقَدْ شَكَ فِي - كُلُّ مَا أُنْزَلَ أَعْلَى -، وَمَنْ شَكَ فِي - وَاحِدٍ مِنَ الْأَعْمَمَةِ فَقَدْ شَكَ فِي - الْكُلُّ مِنْهُمْ، وَالشَّاكُ فِينَا فِي - النَّارِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، حَبَانِيَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهَذِهِ الْفَضْيَلَةِ مَمَّا مِنْهُ عَلَيَّ وَإِحْسَانَا مِنْهُ إِلَيَّ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، أَلَا لَهُ الْحَمْدُ مِنْيَ أَبَدَ الْآيَدِينَ وَدَهْرَ الْدَّاهِرِينَ وَعَلَى كُلِّ حَالٍ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، فَضَلُّوا عَلَيْا فَاءَهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدِي .. مِنْ ذَكَرٍ وَأَنْتِي مَا أَنْزَلَ اللَّهُ الرِّزْقَ وَبَقَى .. الْخَلْقُ.

مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَعْضُوبٌ مَعْضُوبٌ مَنْ رَدَ عَلَيَّ قَوْلِي هَذَا وَلَمْ يُوافِقُهُ أَلَا إِنَّ جَبَرَئِيلَ خَبَرَنِي عَنِ اللَّهِ تَعَالَى بِذَلِكَ وَيَقُولُ: «مَنْ عَادَى عَلَيْا وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لِعْنَتِي وَغَضَبِي»، «وَلَنْتَظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَانْقُوا اللَّهُ - أَنْ تُخَالِفُوهُ فَتَنَزَّلَ قَدْمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا - إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ».

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّهُ جَنْبُ اللَّهِ الَّذِي ذَكَرَ فِي كِتَابِهِ الْعَزِيزِ، فَقَالَ تَعَالَى مُخْبِرًا عَمَّنْ يُخَالِفُهُ: «أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَا عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي .. جَنْبُ اللَّهِ».

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَأَفْهَمُوا آيَاتِهِ، وَأَنْظُرُوا إِلَى مُحْكَمَاتِهِ وَلَا تَتَبَعُوا مُتَشَابِهَهُ، فَوَاللَّهِ لَنْ يُبَيِّنَ لَكُمْ زَوَاجِرَهُ وَلَنْ يُوضِّحَ لَكُمْ تَفْسِيرَهُ إِلَّا الَّذِي أَنَا أَخْذُ بِيَدِهِ وَمُصْنِعُهُ إِلَيَّ وَشَائِلٌ بِعَضُدِهِ وَرَافِعٌ بِيَدِي وَمَعْلُومُكُمْ: أَنَّ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهُوَ عَلَىٰ مَوْلَاهُ، وَهُوَ عَلَىٰ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَخِيٍّ وَوَصِيِّيٍّ، وَمُوَالَةُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْزَلَهَا عَلَىٰ ..

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّ عَلَيَا وَالطَّيَّبِينَ مِنْ وُلْدِي مِنْ صُلُبِهِ هُمُ النَّقْلُ الْأَعَصْغَرُ، وَالْقُرْآنُ النَّقْلُ الْأَكْبَرُ، فَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مُنْبَىٰ عَنْ صَاحِبِهِ وَمُوَافِقُ لَهُ، لَنْ يَقْتَرِقَا حَتَّىٰ يَرِدا عَلَيَّ الْحَوْضَ.

أَلَا إِنَّهُمْ أَمْنَاءُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ وَحُكَّامُهُ فِي أَرْضِهِ.

أَلَا وَقَدْ أَدَيْتُ، أَلَا وَقَدْ بَلَغْتُ، أَلَا وَقَدْ أَسْمَعْتُ، أَلَا وَقَدْ أَوْضَحْتُ. أَلَا وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ، وَأَنَا قُلْتُ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

أَلَا اعْنَهُ لَا» أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ» غَيْرَ أَخِيٍّ هَذَا. أَلَا لَا تَحِلُّ اعْمَرَةُ الْمُؤْمِنِينَ بَعْدِي .. لَاءَحَدٍ غَيْرِهِ.

رفع علي عليه السلام بيدي رسول الله صلى الله عليه وآله ثم ضرب بيده إلى عضد علي عليه السلام فرفعه، وكان أمير المؤمنين عليه السلام منذ أول ما صعد رسول الله صلى الله عليه وآله منبره على درجة دون مقامه مُتياماً عن وجه رسول الله صلى الله عليه وآله كائناً ما في مقام واحد . فرفعه رسول الله صلى الله عليه وآله بيده وبسطهما إلى السماء وشال علياً عليه السلام حتى صارت رجله مع ركبة رسول الله صلى الله عليه وآله، ثم قال : أَيُّهَا النَّاسُ، مَنْ أَوْلَى بِكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ؟ قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ. فَقَالَ:

أَلَا فَمَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلَيٌّ مَوْلَاهُ، اللَّهُمَّ وَالَّذِي مَنْ وَالاَهُ وَعَادِ مَنْ عَادَهُ وَأَنْصَرَهُ مَنْ نَصَرَهُ وَأَخْذَلَ مَنْ خَذَلَهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هَذَا عَلَيٌّ أَخِي وَوَصِيِّي وَوَاعِي عَلْمِي، وَخَلِيفَتِي فِي أَمْتَي عَلَى مَنْ آمَنَ بِي وَعَلَى تَقْسِيرِ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالْدَّاعِي إِلَيْهِ وَالْعَالِمُ بِمَا يَرْضَاهُ وَالْمُحَارِبُ لِأَعْدَائِهِ وَالْمُوَالِي عَلَى طَاعَتِهِ وَالتَّاهِي عَنْ مَعْصِيَتِهِ.

إِنَّهُ خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ وَأَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْإِمَامُ الْهَادِي مِنَ اللَّهِ، وَقَاتِلُ النَّاكِثِينَ وَالْقَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ بِأَمْرِ اللَّهِ.

يَقُولُ اللَّهُ: «مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلُ لَدَيْهِ . «بِأَمْرِكَ يَا رَبَّ أَقْوَلُ :

اللَّهُمَّ وَالَّذِي مَنْ وَالاَهُ وَعَادِ مَنْ عَادَهُ وَأَنْصَرَهُ وَأَخْذَلَ مَنْ خَذَلَهُ وَالْعَنْ مَنْ أَنْكَرَهُ وَأَغْضَبَ عَلَى مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَ الْآيَةَ فِي عَلِيٍّ وَلِيَّكَ عِنْدَ تَبْيَانِ ذَلِكَ وَنَصِيبَكَ إِيَّاهُ لِهَذَا الْيَوْمِ : «الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيَنَكُمْ وَأَتَمَّتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا»، وَ قُلْتَ: «إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ»، وَ قُلْتَ: «وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامَ دِينًا فَلَنْ يُفْلِمَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ.»

اللَّهُمَّ إِنِّي أُشْهِدُكَ أَنِّي قَدْ بَلَغْتُ.

التأكيد على توجه الأمة نحو مسألة الإمامة

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّمَا أَكْمَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ دِينَكُمْ بِإِمامَتِهِ. فَمَنْ لَمْ يَأْتِمْ بِهِ وَيَمْنَنْ يَقُولُ مَقَامَهُ مِنْ وُلْدِي مِنْ صُلْبِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَالْعَرْضِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ حَبَطْتُ أَعْمَالَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ،» لَا يُخْفَفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ.»

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، هَذَا عَلَيُّ، أَنْصَرُكُمْ لِي وَأَحْفَكُمْ إِلَيَّ وَأَعْزِزُكُمْ عَلَيَّ، وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَأَنَا عَنْهُ راضِيَانَ. وَمَا نَزَّلْتُ آيَةً رَضِيَّ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَلَا خَاطَبَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَّا بَدَأْ بِهِ، وَلَا نَزَّلْتُ آيَةً مَذْحَ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَلَا شَهَدَ اللَّهُ بِالْجَنَّةِ فِي «هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ» إِلَّاهُ، وَلَا أَنْزَلَهَا فِي سِوَاهُ وَلَا مَذْحَ بِهَا غَيْرَهُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، هُوَ نَاصِرُ دِينِ اللَّهِ وَالْمُجَادِلُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ، وَهُوَ التَّقِيُّ التَّقِيُّ الْهَادِيُّ الْمَهْدِيُّ. نَبِيُّكُمْ خَيْرُ نَبِيٍّ وَصَيْرُكُمْ خَيْرُ وَصَيْرٍ وَبَيْوَهُ خَيْرُ الْأَعْوَصِيَاءِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، ذُرِّيَّهُ كُلُّ نَبِيٍّ مِنْ صُلْبِهِ، وَذُرِّيَّتِي.. مِنْ صُلْبِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيٌّ..

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّ إِبْلِيسَ أَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلَا تَحْسُدُوهُ فَتَحْبِطُ أَعْمَالَكُمْ وَتَنْزَلُ أَقْدَامَكُمْ، فَإِنَّ آدَمَ أَهْبَطَ إِلَى الْأَرْضِ بِخَطِيئَةٍ وَاحِدَةٍ، وَهُوَ صَفَوةُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَكَيْفَ يَكُمْ وَأَنْتُمْ أَنْتُمْ وَمِنْكُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ.

أَلَا وَإِنَّهُ لَا يُبْغِضُ عَلَيَا إِلَّا شَقِيُّ، وَلَا يُوَالِي عَلَيَا إِلَّا تَقِيُّ، وَلَا يُؤْمِنُ بِهِ إِلَّا مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ. وَفِي عَلَيٌّ - وَاللَّهُ - نَزَّلْتُ سُورَةَ الْعَصْرِ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَالْعَصْرِ، إِنَّ الْأَعْنَاسَ لَفِي خُسْرٍ» إِلَّا عَلَيُّ الَّذِي آمَنَ وَرَضِيَ بِالْحَقِّ وَالصَّابَرِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، قَدْ اسْتَشْهَدْتُ اللَّهَ وَبَلَغْتُكُمْ رِسَالَتِي وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، «اَتَقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُونُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ.»

الإشارة إلى مقاصد المنافقين

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، «آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَطْمِسَ
وُجُوهُهَا فَتَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ تُلْعَنُهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبَّتِ». بِاللَّهِ مَا عَنِ
بِهِذِهِ الْآيَةِ إِلَّا قَوْمًا مِنْ أَصْحَابِي أَعْرَفُهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَأَنْسَابِهِمْ، وَقَدْ أُمِرْتُ بِالصَّفَحِ
عَنْهُمْ. فَلَيَعْمَلَ كُلُّ امْرَئٍ عَلَى مَا يَجِدُ لِعَلَىٰ فِي قَلْبِهِ مِنَ الْحُبُّ وَالْبُعْضِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، النُّورُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مَسْلُوكُ فِيَّ، ثُمَّ فِي عَلَيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، ثُمَّ
فِي النَّسْلِ مِنْهُ إِلَى الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ الَّذِي يَأْخُذُ بِحَقِّ اللَّهِ وَيَكُلُّ حَقًّا هُوَ لَنَا، لَاءَنَّ
اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ جَعَلَنَا حُجَّةً عَلَى الْمُقْسِرِينَ وَالْمُعَانِدِينَ وَالْمُخَالِفِينَ وَالْخَائِنِينَ
وَالْآثَمِينَ وَالظَّالِمِينَ وَالْغَاصِبِينَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، أَذْرُوكُمْ أَتَّيْ رَسُولُ اللَّهِ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِي الرُّسُلُ، أَفَإِنْ مِنْهُ أَوْ
فَتَأْتُ اِنْقَلَبِتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ؟ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضْرُّ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي
اللَّهُ الشَّاكِرِينَ الصَّابِرِينَ. أَلَا وَإِنَّ عَلَيْا هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبَرِ وَالشُّكْرِ، ثُمَّ مِنْ
بَعْدِهِ وُلْدِي مِنْ صُلْبِهِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، لَا تَمُؤْنُوا عَلَيَّ بِإِسْلَامِكُمْ، بَلْ لَا تَمُؤْنُوا عَلَى اللَّهِ فَيُحِيطُ عَمَلَكُمْ
وَيَسْخَطُ عَلَيْكُمْ وَيَبْتَلِيْكُمْ بِشُوَاظٍ مِنْ نَارٍ وَنَحَّاسٍ، إِنَّ رَبَّكُمْ لِيَالْمَرْصادِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِي أَئِمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا
يُبَصِّرُونَ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ وَأَنَا بَرِيئَانِ مِنْهُمْ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّهُمْ وَأَنْصَارَهُمْ وَأَثْبَاعَهُمْ وَأَشْيَاعَهُمْ فِي الدَّرْكِ الْأَعْسَفَ مِنَ النَّارِ
وَلَيْسَ مَثُواً لِلْمُتَكَبِّرِينَ.

أَلَا أَعْنَاهُمْ أَصْحَابُ الصَّحِيفَةِ، فَلَيَنْظُرُوا أَحَدُكُمْ فِي صَحِيفَتِهِ!

قال : فذهب على الناس - إلا شرذمة منهم - أمر الصحيفة.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنِّي أَدْعُهَا إِمَامَةً وَوَرَاثَةً فِي عَقْبِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَقَدْ بَلَغْتُ مَا
أَمْرَتُ بِتَبَلِيلِهِ حُجَّةً عَلَى كُلِّ حاضِرٍ وَغَائِبٍ، وَعَلَى كُلِّ أَحَدٍ مِمَّنْ شَهَدَ أَوْ لَمْ
يَشْهَدْ، وُلِدَ أَوْ لَمْ يُوْلَدْ، فَلَيَلْيَلْغِي الْحَاضِرُ الغَايَبَ وَالْوَالِدُ الْوَلَدَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

وَسَيَجْعَلُونَ الْأَعْمَامَةَ بَعْدِي - مُلْكًا وَأَغْتِصَابًا، أَلَا لَعْنَ اللَّهِ الْغَاصِبِينَ الْمُعْتَصِبِينَ،
وَعِنْدَهَا سَيَقْرُعُ لَكُمْ أَيُّهَا الْقَلَانُ مَنْ يَقْرُعُ، وَيُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُواظٌ مِنْ نَارٍ
وَتَحَاسٌ فَلَا تَتَّصِرَانَ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَكُنْ لِيَدْرِكُمْ عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيزَ
الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ، وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، اعْنَهُمْ مَا مِنْ قَرِيَّةٍ إِلَّا وَاللَّهُ مُهْلِكُهَا يَتَكَذِّبُهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ،
وَمُمْلِكُهَا الْأَعْمَامُ الْمَهْدِيَّةُ وَاللَّهُ مُصَدِّقٌ وَعَدَهُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، قَدْ ضَلَّ قَبْلَكُمْ أَكْثَرُ الْأَعَوَّلِينَ، وَاللَّهُ لَقَدْ أَهْلَكَ الْأَعَوَّلِينَ، وَهُوَ
مُهْلِكُ الْآخَرِينَ. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «أَلْمَ نُهَلِّكَ الْأَعَوَّلِينَ، ثُمَّ نُتَبَعِّهُمُ الْآخَرِينَ، كَذَلِكَ
نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ، وَيَلِلْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ.»

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَمَرَنِي وَنَهَانِي، وَقَدْ أَمْرَتُ عَلَيَا وَنَهَيْتُهُ بِأَمْرِهِ. فَعَلِمْ
الْأَعْمَرُ وَالنَّهَيِّ لَدِيهِ، فَاسْمَعُوا لِأَعْمَرٍ شَلِّمُوا وَأَطْبِعُوهُ تَهْتَدُوا وَأَنْتُهُوا لِنَهَيِّ
تَرْسُدُوا، وَصَيْرُوا إِلَى مُرَادِهِ وَلَا تَتَفَرَّقُ بَعْنِ السُّبُلِ عَنْ سَبِيلِهِ.

أولياء أهل البيت عليهم السلام وأعداءهم

**مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَنَا صِرَاطُ اللَّهِ الْمُسْتَقِيمُ الَّذِي أَمْرَكُمْ بِاتِّبَاعِهِ، ثُمَّ عَلَيْيِ مِنْ بَعْدِي،
ثُمَّ وُلْدِي مِنْ صُلْبِهِ أَئِمَّةُ الْهُدَى، يَهْدُونَ إِلَى الْحَقِّ وَبِهِ يَعْلَمُونَ.**

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، مَا لِكَ يَوْمُ
الَّدِينِ، إِيَّاكَ تَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ، اهْدِنَا الصَّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبُ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ»، فِيَ تَزَلَّتْ وَفِيهِمْ وَاللَّهُ تَزَلَّتْ، وَلَهُمْ
عَمَّتْ، وَإِيَّاهُمْ خَصَّتْ، أَوْلَئِكَ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.
أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ.

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ الْغَاوُونَ إِخْوَانُ الشَّيَاطِينِ، يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ
زُخْرُفَ الْقَوْلِ عُرُورًا.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ، فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ: «لَا تَجِدُ قَوْمًا
يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادِونَ مَنْ حَادَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَائَهُمْ أَوْ
أَبْنَائَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ، أَوْلَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ
مِنْهُ وَيَدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَعْنَاحُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ أَوْلَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ.»

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَقَالَ: «الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ
يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أَوْلَئِكَ لَهُمُ الْأَعْمَنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ.»

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَرْتَأُوا.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ آمِنِينَ، تَنَاقَّا هُمُ الْمَلَائِكَةُ بِالسَّلَامِ
يَقُولُونَ: سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طَبِّئُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ.

أَلَا إِنَّ أُولَيَاءَهُمْ، لَهُمُ الْجَنَّةُ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ.

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ يَصْلُوْنَ سَعِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ لِجَهَنَّمَ شَهِيقًا وَهِيَ تُفْوَرُ وَيَرَوْنَ لَهَا زَفِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: «كُلَّمَا دَخَلْتُ أُمَّةً لَعَنْتُ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا
ادْعَرَكُوا فِيهَا جَمِيعاً قَالَتْ أُخْرِيْهُمْ لَاءُوْلِيْهُمْ رَبَّنَا هُؤُلَاءُ أَضْلَوْنَا فَآتَهُمْ عَذَاباً ضِعْفاً
مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ وَلِكُلِّ لَاتَّعْلَمُونَ.»

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: «كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَالَّهُمْ خَرَّبَتْهَا أَلْمٌ
يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ، قَالُوا بَلِى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبُنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ، إِنَّ أُنْثِمْ
إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ، وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقَلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ
فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْ فَسُحْقًا لَاءَصْحَابِ السَّعِيرِ.»

أَلَا إِنَّ أُولَيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ، لَهُمْ مَغْرِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، شَتَّانَ مَا بَيْنَ السَّعِيرِ وَالْأَعْجَرِ الْكَبِيرِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، عَدُوُنَا مَنْ دَمَّهُ اللَّهُ وَلَعَنَهُ، وَوَلَيْنَا كُلُّ مَنْ مَدَحَهُ اللَّهُ وَأَحَبَهُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، أَلَا وَإِنِّي أَنَا النَّذِيرُ وَعَلَيَّ الْبَشِيرُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، أَلَا وَإِنِّي مُذَرِّ وَعَلَيَّ هَادِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنِّي نَبِيٌّ وَعَلَيَّ وَصِيلَّيِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، أَلَا وَإِنِّي رَسُولٌ وَعَلَيَّ الْأَعْمَامُ وَالْوَصِيُّ مِنْ بَعْدِي، وَالْأَعْئَمَةُ مِنْ

بَعْدِهِ وَلُدُّهُ. أَلَا وَإِنِّي وَالدُّهُمْ وَهُمْ يَخْرُجُونَ مِنْ صُلْبِهِ.

الإمام المهدي عجل الله تعالى فرجه الشريـف

أَلَا إِنَّ خَاتَمَ الْأَئِمَّةِ مِنَ الْقَائِمِ الْمَهْدِيَّ. أَلَا إِنَّهُ الظَّاهِرُ

عَلَى الدِّينِ. أَلَا إِنَّهُ الْمُنْتَقِمُ مِنَ الظَّالِمِينَ. أَلَا إِنَّهُ فَاتِحُ الْحُسْنَوْنَ وَهَادِمُهَا. أَلَا إِنَّهُ
غَالِبٌ كُلًّا قَبِيلَةٍ مِنْ أَهْلِ الشَّرِكِ وَهَادِيهَا.

أَلَا إِنَّهُ الْمُدْرَكُ بِكُلِّ ثَارٍ لَا عَوْلَيَاءَ اللَّهِ. أَلَا إِنَّهُ النَّاصِرُ لِدِينِ اللَّهِ. أَلَا إِنَّهُ الْغَرَافُ
مِنْ بَحْرٍ عَمِيقٍ. أَلَا إِنَّهُ يَسِّمُ كُلَّ ذِي فَضْلٍ بِفَضْلِهِ وَكُلَّ ذِي جَهَلٍ بِجَهَلِهِ. أَلَا إِنَّهُ
خَيْرُ اللَّهِ وَمُخْتَارُهُ. أَلَا إِنَّهُ وَارِثُ كُلِّ عِلْمٍ وَالْمُحِيطُ بِكُلِّ فَهْمٍ.

أَلَا إِنَّهُ الْمُخْيِرُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالْمُشَيْدُ لِأَعْمَرِ آيَاتِهِ. أَلَا إِنَّهُ الرَّشِيدُ السَّدِيدُ. أَلَا
إِنَّهُ الْمُؤْوَضُ إِلَيْهِ.

أَلَا إِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَنْ سَلَفَ مِنَ الْفُرُونَ بَيْنَ يَدَيْهِ.

أَلَا إِنَّهُ الْبَاقِي حُجَّةٌ وَلَا حُجَّةٌ بَعْدَهُ وَلَا حَقٌّ إِلَّا مَعَهُ وَلَا نُورٌ إِلَّا عِنْدَهُ.

أَلَا إِنَّهُ لَا غَالِبَ لَهُ وَلَا مَنْصُورَ عَلَيْهِ. أَلَا وَإِنَّهُ وَلِيُّ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، وَحَكَمُهُ فِي
خَلْقِهِ، وَأَمِينُهُ فِي سِرِّهِ وَعَلَانِيَتِهِ.

التمهيد لأمر البيعة

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنِّي قَدْ بَيَّنَتُ لَكُمْ وَأَفْهَمْتُكُمْ، وَهَذَا عَلَيُّ يُفْهِمُكُمْ بَعْدِي. أَلَا وَأَعْنِي
عِنْدَ اتِّقْضاءِ خُطْبَتِي .. أَذْعُوكُمْ أَعْلَى مُصَافَقَتِي .. عَلَى بَيْعَتِهِ وَالْأَعْفَرَارِ بِهِ، ثُمَّ
مُصَافَقَتِهِ بَعْدِي. ..

أَلَا وَاءْتِي .. قَدْ بَايَعْتُ اللَّهَ وَ عَلَىٰ .. قَدْ بَايَعَنِي ..، وَأَنَا آخِذُكُمْ بِالبَيْعَةِ لَهُ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ» . إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ، يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ . فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكِثُ عَلَى نَفْسِهِ، وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا .»

الحلال و الحرام، الواجبات والمحرمات

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، إِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، «فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطْوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلَيْمٌ .»

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، حَجُّوا الْبَيْتَ، فَمَا وَرَدَهُ أَهْلُ بَيْتٍ إِلَّا اسْتَغْنَوْا وَأَبْشَرُوا، وَلَا تَخَافُوا عَنْهُ إِلَّا بُتْرُوا وَأَفْقَرُوا.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَى وَقْتِهِ ذَلِكَ، فَإِذَا انْقَضَتْ حَجَّةُ اسْتَأْنَافَ عَمَلَهُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، الْحُجَّاجُ مُعَاذُونَ وَنَفَقَانِهِمْ مُخْلَفَةُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، حَجُّوا الْبَيْتَ بِكَمَالِ الدِّينِ وَالتَّقْفَةِ، وَلَا تُنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا بِتَوْبَةٍ وَإِفْلَاعٍ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ كَمَا أَمْرَكُمُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، فَاعْنُ طَالَ عَلَيْكُمُ الْأَعْمَدُ فَقَصَرَتِمُ أَوْ نَسِيَتِمْ فَعَلَىٰ .. وَلَيْكُمْ وَمَبْيَنُ لَكُمْ ؛ الَّذِي نَصَبَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَكُمْ بَعْدِي أَمِينَ خَلْقِهِ . إِنَّهُ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ، وَهُوَ وَمَنْ يَخْلُفُ مِنْ دُرِّيَّتِي يُخْبِرُونَكُمْ بِمَا تَسْأَلُونَ عَنْهُ وَيَبِيَّنُونَ لَكُمْ مَا لَا تَعْلَمُونَ.

أَلَا إِنَّ الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أُحْصِيَهُمَا وَأَعْرَفُهُمَا ؛ فَأَمْرُ بِالْحَلَالِ وَأَنْهِي عَنِ الْحَرَامِ فِي مَقَامِ وَاحِدٍ، فَأَمْرَتُ أَنْ آخُذَ الْبَيْعَةَ مِنْكُمْ وَالصَّفَقةَ لَكُمْ بِقَبُولِ مَا حِنْتُ بِهِ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي .. عَلَىٰ .. أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَعْوَصِيَاءِ مِنْ

بَعْدِهِ الَّذِينَ هُمْ مِنْ .. وَمِنْهُ اعْمَامَهُ فِيهِمْ قَائِمَهُ، خَاتِمُهَا الْمَهْدِيُّ .. اعْلَى يَوْمٍ يَلْقَى
اللَّهُ الَّذِي .. يُقَدِّرُ وَيَقْضِي ..

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، وَكُلُّ حَالٍ دَلَّلُوكُمْ عَلَيْهِ وَكُلُّ حَرَامٍ نَهِيَّتُوكُمْ عَنْهُ فَاعْتَنِي .. لِمَأْرِجِعٍ
عَنْ ذَلِكَ وَلَمْ أَبْدَلْ. أَلَا فَادْكُرُوا ذَلِكَ وَاحْفَظُوهُ وَتَوَاصُوا بِهِ، وَلَا تُبَدِّلُوهُ وَلَا
تُغَيِّرُوهُ.

أَلَا وَإِنِّي أَجَدُّ الْقَوْلَ: أَلَا فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَعْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ
وَأَنْهَاوُا عَنِ الْمُنْكَرِ.

أَلَا وَاعْنَ رَأْسَ الْأَعْمَرِ بِالْمَعْرُوفِ أَنْ تَنْهُوا اعْلَى قَوْلِي .. وَتُبَلَّغُوهُ مَنْ لَمْ يَحْضُرْ
وَتَأْمُرُوهُ بِقَبْولِهِ عَنِّي .. وَتَنْهَوْهُ عَنْ مُخَالَفَتِهِ، فَاعْنَهُ أَمْرٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمِنِّي ..
وَلَا أَمْرٌ بِمَعْرُوفٍ وَلَا نَهْيٌ عَنْ مُنْكَرٍ إِلَّا مَعَ اعْمَامٍ مَعْصُومٍ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، الْقُرْآنُ يُعَرِّفُكُمْ أَنَّ الْأَعْيَمَةَ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ، وَعَرَفْتُمْ أَنَّهُمْ مِنِّي
وَمِنْهُ، حَيْثُ يَقُولُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: «وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ»، وَقُلْتُ: «لَنْ
تَضِلُّوا مَا إِنْ تَمَسَّكُمْ بِهِمَا.»

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، التَّقْوَى، التَّقْوَى، وَاحْذَرُوا السَّاعَةَ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: «إِنَّ
زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ.»

اذْكُرُوا الْمَمَاتَ وَالْمَعَادَ وَالْحِسَابَ وَالْمَوَازِينَ وَالْمُحَاسِبَةَ بَيْنَ يَدَيِّ رَبِّ الْعَالَمِينَ
وَالْتَّوَابَ وَالْعِقَابَ. فَمَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ أُثْبَتَ عَلَيْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَيْسَ لَهُ فِي
الْجَنَانَ نَصِيبٌ.

البيعة بصورة رسمية

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، اعْنَكُمْ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُصَافِقُونِي .. بَكْفٌ وَاحِدٌ فِي .. وَقْتٌ وَاحِدٌ، وَقَدْ
أَمْرَنِي .. اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ آخُذَ مِنْ أَلْسِنَتُكُمُ الْأَعْفَرَارَ بِمَا عَقَدْتُ لِعَلَى ..

أمير المؤمنين، ولمن جاءَ بعْدَهُ مِنَ الْأَعْيَمَةِ مَنِّي .. وَمَنْهُ، عَلَى مَا أَعْلَمْتُكُمْ أَنَّ
دُرِّيَّتِي .. مِنْ صُلْبِهِ.

فَقُولُوا يَا جَمَعَكُمْ: «إِنَّا سَامِعُونَ مُطِيعُونَ رَاضُونَ مُنْقَادُونَ لِمَا بَلَغْتَ عَنْ رَبِّنَا
وَرَبِّكَ فِي أَمْرٍ إِمَامِنَا عَلَيٌّ أَمِيرَالْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ وُلِّدَ مِنْ صُلْبِهِ مِنَ الْأَعْيَمَةِ تُبَايِعُكَ
عَلَى ذَلِكَ بِقُلُوبِنَا وَأَنفُسِنَا وَالسِّنَنَا وَأَيْدِينَا. عَلَى ذَلِكَ نَحْيِي وَعَلَيْهِ نَمُوتُ وَعَلَيْهِ
نُبَعِثُ . وَلَا تُغَيِّرُ وَلَا تُبَدِّلُ، وَلَا نَشُكُ وَلَا نَجْحُدُ وَلَا نَرْتَابُ، وَلَا نَرْجِعُ عَنِ الْعَهْدِ
وَلَا نَفْضُ الْمِيثَاقَ.

وَعَظَّنَا بِوَعْظِ اللَّهِ فِي عَلَيٌّ أَمِيرَالْمُؤْمِنِينَ وَالْأَعْيَمَةِ الَّذِينَ ذَكَرْتَ مِنْ دُرِّيَّتِكَ مِنْ
وُلْدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَمَنْ نَصَبَهُ اللَّهُ بَعْدَهُمَا.

فَالْعَهْدُ وَالْمِيثَاقُ لَهُمْ مَأْخُوذٌ مِنِّا، مِنْ قُلُوبِنَا وَأَنفُسِنَا وَالسِّنَنَا وَضَمَائِرِنَا وَأَيْدِينَا.
مِنْ أَدْرَكَهَا يَبْدِئُهُ وَإِلَّا فَقَدْ أَفَرَ بِلِسَانِهِ، وَلَا تَبْتَغِي بِذَلِكَ بَدْلًا وَلَا يَرَى اللَّهُ مِنْ
أَنفُسِنَا حِوَّلًا. نَحْنُ نُؤَدِّي ذَلِكَ عَنَّا الْدَّانِي وَالْقَاصِي مِنْ أُولَادِنَا وَأَهْلِنَا، وَتَشَهِّدُ
اللَّهُ بِذَلِكَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا وَأَنْتَ عَلَيْنَا بِهِ شَهِيدٌ.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا تَقُولُونَ؟ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَخَافِيَةً كُلَّ نَفْسٍ، «فَمَنْ
اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِلَمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا»، وَمَنْ بَايَعَ فَإِلَمَا يُبَايِعُ اللَّهَ، «يَدُ اللَّهِ
فَوْقَ أَيْدِيهِمْ.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَبَايَعُوا اللَّهَ وَبَايَعُونَى .. وَبَايَعُوا عَلَيَا أَمِيرَالْمُؤْمِنِينَ وَالْحَسَنَ
وَالْحُسَيْنَ وَالْأَعْيَمَةِ مِنْهُمْ فِي .. الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ كَلِمَةً بِاقِيَةً؛ يُهْلِكُ اللَّهُ مَنْ غَدَرَ
وَيَرْحُمُ مَنْ وَفَى. «فَمَنْ نَكَثَ فَإِلَمَا يَنْكُثْ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَااهَدَ عَلَيْهِ
اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا.»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قُولُوا الَّذِي قُلْتُ لَكُمْ وَسَلَّمُوا عَلَى عَلَيٌّ بِإِمْرَةِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقُولُوا:
«سَمِعْنَا وَأَطْعَنَا غُفرانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ»، وَقُولُوا: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَا
لِهَا وَمَا كُنَّا لِنَهَتُدِي لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ.»

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، أَعْنَّ فَضَائِلَ عَلَىٰ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ - وَقَدْ أَنْزَلَهَا فِي الْفُرْقَانِ - أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أَحْصِيَهَا فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ، فَمَنْ أَنْبَأْكُمْ بِهَا وَعَرَفَهَا فَصَدَّقُوهُ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، مَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَعَلِيهَا وَالْأَعْيَمَةَ الَّذِينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيمًا.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، السَّابِقُونَ إِلَى مُبَايَعَتِهِ وَمُوَالَاتِهِ وَالْتَّسْلِيمِ عَلَيْهِ بِإِمْرَةِ الْمُؤْمِنِينَ أُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ.

مَعَاشِيرَ النَّاسِ، قُولُوا مَا يَرْضَى اللَّهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ، فَإِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَعْرَضِ جَمِيعاً فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهُ شَيْئاً.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَدَيْتُ وَأَمَرْتُ وَاغْضِبْ عَلَى الْجَاهِدِينَ الْكَافِرِينَ،
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.